

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav podnikové ekonomiky

Analýza vybraných aspektů daně z přidané hodnoty u nevýdělečných organizací
Analysis of Selected Aspects of Value Added Tax at Non-profit Organizations

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Irena Zelinková

Vedoucí práce: Ing. Michal Krajňák, Ph.D.

Olomouc 2021

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen zdroje v seznamu literatury a použitých zdrojů.

Tištěná verze textu práce je shodná s textem práce na CD nosiči.

V Olomouci 1.3.2021

Irena Zelinková

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu diplomové práce Ing. Michalu Krajňákovi, Ph.D. za jeho cenné rady a připomínky, které mi velmi pomohly při psaní této mé diplomové práce.

Moravská vysoká škola Olomouc

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Irena Zelinková**
Osobní číslo: **M19012**
Studijní program: **N0413P050002 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a management malých a středních podniků**
Téma práce: **Analýza vybraných aspektů daně z přidané hodnoty u nevýdělečných organizací**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Teoretická část
3. Praktická část
4. Závěr

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BENDA, Václav a Ladislav PINTER. Daň z přidané hodnoty s komentářem. Olomouc: ANAG, 2019. 870 s. ISBN 978-80-7554-220-5.
DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. Nevýdělečné organizace v praxi. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 288 s. ISBN 978-80-7552-040-1.
KRYŠKOVÁ, Šárka. Nestátní neziskové organizace-právní úprava, účetnictví, audit, daně. Praha: Leges, 2019. 302 s. ISBN 978-80-7502-378-0.
PELIKÁNOVÁ, Anna. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: Grada Publishing, 2018. 336 s. ISBN 978-80-271-2117-5.
THOM, Michael. Tax Politics and Policy. New York: Routledge, 2017. 263 s. ISBN 978-1-138-18338-4.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Michal KRAJŇÁK, Ph.D., LL.M., MBA**
Ústav podnikové ekonomiky

Datum zadání diplomové práce: **24. dubna 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

Podpis studenta:

Datum: *21. 7. 2020*

Podpis vedoucího práce:

Datum: *21. 7. 2020*

Mgr. Irena KOVAČIČINOVÁ
prorektorka

Ing. Štefan KOLUMBER, Ph.D.
manažer ústavu

V Olomouci dne 11. května 2020

Obsah

1 ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1.DAŇOVÝ SYSTÉM A DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	10
2.VÝVOJ DPH.....	12
2.1 Období 1993-1994	12
2.2 Období 1995 – 30.4.2004	13
2.3 Nový zákon o DPH.....	13
2.4 Vybrané pojmy ze zákona o DPH	14
2.5 D-pokyn	17
2.6 Směrnice EU K DPH.....	18
2.7 Novelizace směrnice 2006/112/ES 2	20
2.8 Neziskové organizace podle právní formy přihlášení jako plátcí DPH	23
2.9 Rozbor příznání k DPH a jeho návaznost na KH	24
2.10 Dílčí shrnutí druhé kapitoly	26
3.VYMEZENÍ, CHARAKTERISTIKA A ČLENĚNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	27
.....
3.1 Charakteristické znaky organizací	27
3.2 Funkce nestátních neziskových organizací	28
3.3 Rozdělení nevýdělečných organizací	28
3.3.2 Rozdělení podle zřizovatele	28
3.3.3 Neziskové organizace dle zákona o daních z příjmu po roce 2014	29
3.4 Rozdělení neziskových organizací v České republice.....	30
3.4.2 Organizační složky státu	32
3.4.3. Nestátní neziskové organizace	32
3.4.3.2 Obecně prospěšná společnost	33
3.5 Dílčí shrnutí kapitoly 3	35
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	36
4 ŘEŠENÍ MODELOVÝCH PŘÍPADŮ.....	36

5.UKÁZKOVÝ PŘÍKLAD VYBRANÉ ORGANIZACE.....	52
5.1 Vymezení neziskové organizace – právní forma, předmět činnosti, zakládací listiny	52
5.2 Právní dokumenty – nutno dodržovat neziskovou organizací.....	53
5.3 Popis financování neziskové organizace	54
5.4 Rozdělení činností na hlavní a vedlejší – charakteristika jednotlivých činností spolku	56
5.4.1 Hlavní činnost spolku	56
5.4.2 Vedlejší činnost spolku.....	56
5.5 Sledování obrátu neziskové organizace pro účely DPH.....	57
5.5 Přehled jednotlivých přijatých a uskutečněných plnění	60
5.6 Výpočet zálohového koeficientu	64
5.7 Kontrola DPH před odesláním na příslušný Finanční úřad.....	67
ZÁVĚR.....	69
ANOTACE	71
POUŽITÁ LITERATURA	73
POUŽITÁ PERIODIKA.....	75
POUŽITÁ LEGISLATIVA.....	76
POUŽITÉ INTERNETOVÉ ZDROJE	77
SEZNAM PŘÍLOH.....	80
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	81

1 ÚVOD

Cílem diplomové práce je analyzovat vybrané aspekty daně z přidané hodnoty u nevýdělečných organizací a provedení metodického návodu uplatňování Daně z přidané hodnoty pro nevýdělečné organizace. Vedlejším cílem této diplomové práce je obeznámení se základními informacemi o neziskových organizacích, např. jejich členění, založení.

Autorka práce má dlouhodobou zkušenost v oblasti zpracování účetnictví. Oblast daně z přidané hodnoty (dále jen DPH) si autorka vybrala, jelikož dle jejího názoru je nejvíce problematická a u nevýdělečných organizací je uplatňování DPH ještě více složitější než u podnikatelských subjektů.

Autorka chce také touto prací navázat na svou bakalářskou práci, která se věnovala komparaci účetnictví Veřejných vysokých škol (dále je VVŠ) a soukromých subjektů. VVŠ jsou také nevýdělečné organizace.

Ve své praxi se autorka setkává u nevýdělečných organizací právě nejvíce s problémy uplatňování DPH. Některé společnosti, jež autorka účtuje již projeví zájem o výstup z diplomové práce, který by jim sloužil pro jejich práci, a jako manuál při rozhodování o uplatnění DPH. Školení zabývajících se oblastí uplatňování DPH u nevýdělečných organizací je velice málo.

Diplomová práce je rozdělena do dvou hlavních částí, teoretické a praktické. Teoretická část bude věnována historii DPH v ČR, směrnicím EU, ze kterých vychází zákon o DPH a jeho novelizace a také samotným neziskovým organizacím, jejich členění a způsobu řízení. V praktické části bude věnována pozornost konkrétním případům uplatňování DPH a jejich řešení, modelovým příkladům a na závěr bude vypracován ukázkový příklad uplatnění DPH v neziskové organizaci, u které bude uvedeno specifikum její činnosti podle zřizovací listiny, v tomto příkladu budou shrnuty případy uplatňování DPH, organizace se během daného účetního období stane plátcem DPH a v tomto příkladě bude uveden i postup uplatnění některých nákladů, které organizace měla 12 měsíců před datem vzniku plátce DPH.

Práce bude sloužit jednak jako manuál pro uplatňování DPH v organizaci autorky a dále bude věnována tajemníkovi CMTF Univerzity Palackého panu Mgr. Ivanu Drábkovi, jenž má částečný podíl na výběru tématu autorkou.

Tato diplomová práce je zpracovávána na základě dlouholetých zkušeností autorky v oblasti účetnictví a cílem autorky je, aby tato práce byla do budoucna přínosná pro neziskové organizace. V této diplomové práci z hlediska metodologie bude použito

komparace, analýzy, dedukce. V oblasti právní legislativy vychází tato práce z právního stavu platného k 1.1.2021.

I TEORETICKÁ ČÁST

1.DAŇOVÝ SYSTÉM A DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Tento text se zaměřuje na stručnou charakteristiku tuzemské daňové soustavy, s konkrétním zaměřením na daň z přidané hodnoty u neziskových organizací. Daňová soustava je jednou ze složek finanční soustavy státu, která je úzce spojena se státním rozpočtem. Daně představují jednu z hlavních součástí příjmů státního rozpočtu, které se alokují na potřebná místa. K základním principům daňové soustavy patří daňová neutralita (žádné podnikatelské subjekty nesmí být zvýhodněny), daňová výnosnost (výše daní je stanovena tak, aby pokryla potřeby státu), daňová pružnost (fungování daňové soustavy se má měnit v závislosti na aktuálních hospodářských změnách), daňová spravovatelnost (efektivní fungování daňové soustavy) a daňová univerzalita (všeobecná platnost a jednotnost daní s minimálním počtem výjimek). Daňová soustava České republiky je tvořena několika částmi: soustavou přepisů (druhy daní), daňovými subjekty podílejícími se na vybírání a kontrolování daní (tzv. správci daně) a soustavou subjektů používajících vybrané a přidělené daně. V České republice jsou rozlišovány daně přímé (důchodové, kam patří daně z příjmu fyzických a právnických osob, a majetkové, kam patří, daň z nabytí nemovité věci, jedná se o jejím zrušení, daň z nemovitých věcí a silniční daň) a nepřímé – tzv. daně ze spotřeby (univerzální a selektivní – daň z tabákových výrobků, z piva, vína, lihu a z minerálních olejů) a ekologické daně. Co se týče pozice daně z přidané hodnoty (dále jen DPH) v rámci daňové soustavy České republiky, daň z přidané hodnoty patří k nepřímým univerzálním daním (tzn. vztahuje se na veškeré zboží a služby). V současné době existují v tuzemsku tři sazby DPH vztahující se k různým druhům zboží a služeb: základní sazba (21 %), první snížená sazba (15 %) a druhá snížená sazba DPH (10 %).¹

Předmětem daně z přidané hodnoty je dodání zboží nebo převod nemovitosti (přechod nemovitosti v dražbě) za úplatu osobou povinnou k dani, poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani či dovoz zboží. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty uvádí následující definici: *„Předmětem daně je dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku, poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku, pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu s místem plnění v tuzemsku osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, nebo právnickou osobou nepovinnou k dani, nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani, dovoz zboží s místem plnění v*

¹ Sazby DPH: kolik jich je a jak je správně určit [online]. 27.7.2020 [cit. 4.9.2020]. Dostupné z: <https://money.cz/dane-a-ucetnictvi/sazby-dph-kolik-jich-spravne-urcit/>

tuzemsku.“² Registrace je povinná pro všechny fyzické a právnické osoby, u nichž obrat za nejbližších dvanáct předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhl částku jeden milion korun. Jestliže je organizace plátcem DPH, pro správný výpočet sazby daně i naceňování produktů či služeb je nutné zjistit, do jaké sazby její zboží či služby spadají.³

Co se týče neziskových organizací jako plátců DPH, při určování, zda je nezisková organizace plátcem daně z přidané hodnoty, je základním pojmem tzv. ekonomická činnost. V případě, že nezisková organizace realizuje ekonomickou činnost (podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty jde o činnosti prováděné za účelem získání pravidelného příjmu), stává se osobou povinnou k dani. Obdobně jako daň z příjmu je DPH univerzální daní povinnou pro každý podnikatelský subjekt. Jde o přírůžku k ceně zboží a služeb. Plátce DPH odvádí daň pouze z hodnoty, která byla k výrobku nebo službě přidána.⁴ Naopak v případě, že nezisková organizace takovou činnost neprovozuje, nestává se osobou povinnou k dani, a tedy ani plátcem daně z přidané hodnoty. Nicméně může se stát osobou identifikovanou k dani. „*Jakmile se nezisková organizace stane plátcem DPH, vzniká nutnost posuzovat všechna přijatá zdanitelná plnění dle toho, jakým způsobem budou v budoucnu využita a jaký, jestli vůbec, nárok na odpočet vzniká. Je tak nutné stanovit tzv. kvalifikovaný odhad, tedy poměr, ve kterém bude přijaté plnění použito pro ekonomickou činnost.*“⁵

Na neziskové organizace se tedy mohou vztahovat dva instituty: identifikovaná osoba a klasický plátce. Organizace je plátcem v případě překročení obratu 1 000 000 Kč ve dvanácti bezprostředně předcházejících kalendářních měsících, případně splněním některé z dalších podmínek stanovených v zákoně. Jestliže nezisková organizace není plátcem, může být tzv. identifikovanou osobou, jestliže provádí zahraniční obchodní transakce. Identifikovanou osobou se nezisková organizace stává v případě, že nakoupí zboží z jiného státu, které je předmětem daně, kdy hodnota zboží přesáhne 326 000 Kč za daný kalendářní rok; jestliže přijme zdanitelné plnění s místem plnění v České republice od osoby neusazené v ČR, kdy se jedná o přijetí služby, zboží s instalací nebo montáží, případně poskytne službu s místem plnění v jiném členském státě, a daná služba není v tomto státě od daně z přidané hodnoty osvobozena.⁶

² Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

³ *Sazby DPH: kolik jich je a jak je správně určit* [online]. 27.7.2020 [cit. 4.9.2020]. Dostupné z: <https://money.cz/dane-a-ucetnictvi/sazby-dph-kolik-jich-spravne-urcit/>

⁴ PELIKÁNOVÁ, Anna. *Nezisková organizace a DPH* [online]. 1.5.2015 [cit. 4.9.2020]. Dostupné z: <https://www.uctujemeneziskovsky.cz/post/neziskova-organizace-a-dph>

⁵ PELIKÁNOVÁ, Anna. *Nezisková organizace a DPH* [online]. 1.5.2015 [cit. 4.9.2020]. Dostupné z: <https://www.uctujemeneziskovsky.cz/post/neziskova-organizace-a-dph>

⁶ THOM, Michael. *Tax Politics and Policy*. New York: Routledge, 2017. 263 s. ISBN 978-1-138-18338-4.

2.VÝVOJ DPH

Za předchůdce DPH byla daň z obrátu, byla to sazba rozdílu mezi velkoobchodní cenou a maloobchodní cenou.⁷K úpravě legislativy DPH Česká republika přistoupila z důvodu přistoupení ČR k EU. Zavedení DPH bylo jednou z podmínek. První zavedení bylo upraveno zákonem 588/1992 Sb. Musel být zajištěn dostatečný tak finančních prostředků do státního rozpočtu, a právní úprava musela co nejvíce odpovídat Směrnicím EHS.

2.1 Období 1993-1994

Hlavním harmonizačním právním dokumentem pro DPH je Šestá směrnice⁸. I přes snahu o přesné formulace, přehlednost a logickou návaznost v zákoně, ne vždy toho tvůrci zákona dosáhli. Zákon č.588/1992 Sb.⁹ „O dani z přidané hodnoty“ musel být po pár měsících novelizován. První novelizace byla provedena k 1.8.1993 zákonem č. 196/1993Sb. Tento zákon přinesl rozsáhlé změny v různých částech zákona, a to i v oblasti sazeb DPH. Česká republika zvolila dvousazbové DPH a první dvě sazby byly 5 % a 23 %, Sazby byly plně v souladu se směrnicí EHS¹⁰. Zboží podléhající 5% sazbě bylo vyjmenováno v Příloze č.1. Zboží byl přidělen číselný kód Harmonizačního systému¹¹. Při pochybnosti o správném zařazení zboží podle číselného kódu, rozhodovala a dodnes rozhoduje celní správa.

Hlavní změnou bylo zařazení krátkodobých pronájmů, tj. pronájem max. do 48 hodin do 5% sazby. Za zboží z 5% sazbou podle této novelizace byly považovány bankovky a mince v okamžiku předání výrobcem do rukou ČNB, Toto upřesnění bylo na základě připomínky ČNB.

Následný zákon, který novelizoval DPH byl zákon č. 321/1993 Sb. s účinností od 1.1.1994. Tento zákon již neobsahoval tolik změn jako předchozí. Došlo pouze k drobným úpravám při užívání sazeb DPH.

Jedním z hlavních autorů, jenž se podíleli od prvopočátku na tvorbě zákona o DPH, přes projednávání až po schválení nového zákona o DPH, který nabyl účinnosti dnem vstupu ČR do EU 1.5.2004 byl Ing. Václav Benda.

⁷ KREJČÍ, Jiří. Co byla daň z obrátu. *Lidovky.cz* [online]. Praha: Mafra a.s., vydáno 26. 2. 2009 [cit. 2020-07-19+]. Dostupné z: < <http://krejci.bigblogger.lidovky.cz/c/71703/Co-byla-dan-z-obratu.html> >

⁸ Šestá směrnice Rady ze dne 17.května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obrátu č. 77/388/EHS

⁹ V zákoně chybělo pojmenování sazeb, jejich rozlišení na základní a sníženou sazbu bylo doplněno až v roce 1996. Pro snadnější vyjadřování však budu tyto pojmy používat, i když je zákon ještě neobsahoval.

¹⁰ Směrnice č. 92/77/EHS

¹¹ Tyto kódy definují přesný okruh zboží, pro něž platí snížená sazby. Je-li uveden dvojciferný kód kapitoly

Harmonizačního systému, uplatní se snížená sazba na veškeré zboží patřící do této kapitoly. Pokud je však u položky vyznačen delší např. osmiciferný kód, platí snížená sazba pouze pro toto konkrétní zboží.

2.2 Období 1995 – 30.4.2004

Od 1.1.1995 je započato s používáním Standardní klasifikace produkce (SKP)¹². Největší změnou, kterou přinesl tento zákon¹³ byl pokles horní sazby DPH z 23 % na 22 %.

K 1. lednu 1996 dochází k další novelizaci zákona, zákonem 133/1995 Sb.¹⁴ pro jednotlivé sazby DPH jsou vytvořena názvosloví, podle vzoru evropských směrnic. Česká republika se začíná blížit ke vstupu do EU, vrcholí přípravy na tento očekávaný vstup. ČR musí upravit zákony, tak aby odpovídaly legislativně Evropským směrnicím. Zákon o DPH nebyl žádnou výjimkou. Od 1.1. 1998 byla provedena novelizace, která přispěla k výraznému toku peněz do státního rozpočtu, paliva a energie je převedena ze snížené sazby do základní sazby. Bylo vytvořeno názvosloví pro jednotlivé sazby. 5 % sazba je nazývána snížená a 22 % základní.

S účinností od 1.4.2000¹⁵ dochází k další novelizaci, je vytvořena nová příloha č.1, kde je zboží ve snížené sazbě, z důvodu změn v celním sazebníku. Došlo také k aktualizaci číselníku a to použitím max. 6 - místného kódu a textovému popisu jednotlivých položek. Do snížené 5% sazby jsou přidány výrobky pro zdravotní péči a osoby zdravotně postižené.

Jedna z posledních novelizací byla účinná od 1.10.2003, část této novelizace až od 1.1.2004. Účelem bylo, předejít radikálním změnám v legislativě, přechod k novému zákonu měl být plynulý. Změny v oblasti DPH navazovaly na novelu v oblasti nájmu a podnájmu¹⁶.

2.3 Nový zákon o DPH

Zákon č. 588/1992 Sb. jenž byl platný až do 30.4.2004 odpovídal v zásadních věcech předpisům EU, bylo však mnoho dílčích odlišností, byla potřeba dokončit harmonizace právní úpravy DPH s právem EU. Od 1.5.2004 začíná tedy platit zákon č.235/2004 Sb. o DPH, který je z mnoha novelizacemi platný dodnes. Tímto dnem, byly také završeny všechny změny. Poslední novelizace byla k 1.7.2020, týkala se změn sazeb DPH. Tyto změny byly přijaty jako opatření v návaznosti na koronavirovou krizi. Od 1.1.2021 se již chystá další novelizace. Celkem má zákon 235/2004 Sb. k dnešnímu dni 56 novelizací. Od roku 2016 bylo v plánu zavést jednotnou daň ve výši 17,5 %. Máme zde polovinu roku 2020 a místo jedné sazby

¹² SKP byla v ČR zavedena opatřením Českého statistického úřadu č.j. 1174/93-3010 a vychází z evropských směrnic

¹³ Zákon č.258/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č.588/1992 Sb. o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Zákon 133/1995 Sb., kterým se doplňuje a mění zákon České národní rady č.588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ Zákon č.17/2000 Sb., kterým se mění zákon č.588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ Ve skutečnosti se nájem, podnájem a půjčování movitých věcí zdaňovalo už od 1.1.2003, změna se tedy týkala hlavně osobních aut a nemovitostí.

máme sazby tři, a to 21 %, 15 %, 10 %. V následující tabulce Tab. 2.1 je uveden vývoj sazeb DPH.

Tab.2.1 Vývoj sazeb DPH od 1.1.1993 – dodnes

Období	Základní sazba	Snížená sazba
1.1.1993 – 31.12.1994	23 %	5 %
1.1.1995 – 30.04.2004	22 %	5 %
01.05.2004 – 31.12.2007	19 %	5 %
01.01.2008 – 31.12.2009	19 %	9 %
01.01.2010 – 31.12.2011	20 %	10 %
01.01.2012 – 31.12.2012	20 %	14 %
01.01.2013 - 31.12.2014	21 %	15 %
01.01.2015 – dodnes	21 %	15 % a 10 %

Zdroj: vlastní zpracování

2.4 Vybrané pojmy ze zákona o DPH

Tato kapitola bude věnována vybraným pojmům ze zákona o DPH, které jsou dle vlastní úvahy autorky a z vlastní zkušenosti v praxi nejvíce využívány při uplatňování DPH organizacemi.

§ 2 Předmět daně:

1. Předmětem daně je:

Dodání zboží či poskytnutí služby, které jsou poskytnuty za úhradu. Toto dodání zboží či poskytnutí služby musí být provedeno osobou povinnou k dani. Předmětem daně je také dodání zboží či dopravního prostředku z jiného členského státu EU, které je provedeno oproti finančnímu plnění. Dodání může provést jak osoba povinná k dani, tak právnická osoba nepovinná k dani.

2. Zdanitelné plnění je:

Za zdanitelné plnění dle tohoto zákona je považováno takové plnění, které je předmětem daně a není od daně osvobozeno¹⁷

§ 4a Obrat

Pro určení výše obratu dle tohoto zákona se počítá součet všech úhrad bez daně osoby povinné k dani za prodej zboží či poskytnutí služeb v tuzemsku. Jedná-li se o úhrady patřící do zdanitelného plnění, plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně, nebo plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet podle § 54 až § 56a, jestliže nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně.

Do výše obratu se nezapočítává úhrada, jenž byla poskytnuta za dodání nebo poskytnutí dlouhodobého majetku, není-li tuto uskutečněné plnění nedílnou součástí obvyklé ekonomické činnosti osoby povinné k dani.

§ 5 Osoby povinné k dani

Za osobu povinnou k dani se považuje taková osoba, jenž samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost. Takovouto osobou může být i právnická osoba, která není založená nebo zřízená za účelem podnikání, v případě že provádí ekonomickou činnost.

§ 6 Plátcí

Plátcem se osoba povinná k dani, která má sídlo podnikání v tuzemsku stane, která má obrat v bezprostředně předcházejících maximálních 12 měsících více než 1 000 000 Kč. Osoby uskutečňující plnění pouze osvobozená vez nároku na odpočet mají výjimku.

Např.

Osoba povinná k dani má za období od července 2019 do června 2020, což je 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců obrat za zdanitelná plnění 650 000 Kč, a plnění s nárokem na odpočet daně 375 000 Kč. Celkem tedy 1 025 000 Kč. Tato osoba se stává od srpna 2020 plátcem.

Osoba povinná k dani má za období od července 2019 do června 2020 celkem úplaty jen za plnění osvobozená od daně ve výši 2 550 000 Kč. Tato osoba se nestává plátcem, jelikož všechna plnění jsou osvobozená od daně.

¹⁷ BENDA, Václav a Ladislav PITNER, *Daň z přidané hodnoty s komentářem 2020/2021*.13.vyd. Olomouc: ANAG, 2020. 960 s. ISBN 978-80-7554-220-5.

§ 7 Místo plnění při dodání zboží

Místem plnění při dodání zboží je myšleno místo, na kterém dochází k předání zboží, pokud je dodáváno zboží přímo i s montáží, tak místo, kde je zboží smontováno a nainstalováno. V případě přepravy zboží v rámci zemí EU, je to místo, kde je přeprava zahájena.

§ 9 Místo plnění při dodání služeb

U poskytování služeb je místem plnění je to místo, kde má osoba povinná k dani sídlo, pokud je služba poskytnuta v provozovně, kde je provozovna umístěna, je tímto místem místo provozovny.

Např. Právník služby poskytnuty plátcem v tuzemsku osobně povinné k dani, která jedná jako taková a má sídlo v jiném členském státě, je místo plnění v jiném členském státě podle sídla příjemce služeb.

§ 10 Místo plnění u služby vztahující se k nemovité věci

Je-li předmětem plnění služba, jako jsou služby soudního znalce, odhadce či realitní kanceláře, vztahující se k nemovité věci, je místem plnění místo, kde se nemovitost nachází.

Např. Tuzemská stavební společnost provádí stavební služby na nemovité věci nacházející se na Slovensku. To znamená, že místem plnění je Slovensko. Tudíž daň odvede osoba, pro kterou jsou práce prováděny, je-li plátce daně, nebo poskytovatel služeb, je-li služba poskytnuta osobě která není osobou povinnou k dani na Slovensku, a to podle předpisů platných v této členské zemi.

§ 13 Dodání zboží

Za dodání zboží je brán okamžik, kdy je zboží předáno prodávajícím kupujícímu a kupující se stává vlastníkem tohoto zboží.

§ 56a Nájem nemovité věci

Od daně není osvobozen krátkodobý nájem nemovité věci, poskytování ubytovacích služeb odpovídajících číselnému kódu klasifikace produkce CZCPA 55 ve znění platném k 1. lednu 2008, parkovacích míst pro vozidla, nájmy bezpečnostních schránek a nájmy strojů či jiných upevněných zařízení. Nájem nemovité věci, který je za jiných okolností osvobozen od daně, může být předmětem daně, jsou-li pronajímatel i nájemci plátcí daně a oba souhlasí, že nájem bude s daní.¹⁸

¹⁸ BENDA, Václav a Růžena HRŮŠOVÁ. *DPH a daňové doklady*. Praha: BOVA POLYGON, 2013. 158 s. ISBN 978-80-7273-172-5.

§ 75 Způsob výpočtu odpočtu daně v poměrné výši

Jestliže osoba povinná k dani používá svá přijatá zdanitelná plnění, jak pro uskutečněná, tak i pro jiná plnění má nárok na odpočet, který odpovídá výši, jenž byla použita pro uskutečněná plnění. V tomto případě použije osoba povinná k dani poměrový koeficient, který je vypočten jako procentní podíl zaokrouhlený na celé procento nahoru.

§ 76 Způsob výpočtu nároku na odpočet v krácené výši

Používá-li osoba povinná k dani svá přijatá zdanitelná plnění, jak pro svou ekonomickou činnost, tak i pro činnosti, které patří mezi činnosti osvobozené od daně bez nároku na odpočet, a to jak v tuzemsku, tak i mimo tuzemsko. V tomto případě musí být použit pouze nárok v krácené výši, která odpovídá velikosti plnění, u kterých je nárok na odpočet daně. Tato výše daně je vypočtena jako součin daně na vstupu přijatého zdanitelného plnění, u kterého má osoba povinná k dani nárok na odpočet v krácené výši a koeficientu. V případě, že dojde k souběhu nároku s nárokem dle předchozího § 75 použije se pro výpočet § 75. Koeficient se vypočítává jako součin základů daně dle §75 odst.1, což jsou základy daně použité pro ekonomickou činnost, a ve jmenovateli je celková hodnota z čitatele a součet hodnot plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně. Do výpočtu koeficientu se nezapočítává prodej dlouhodobého majetku, jenž byl osobou povinnou k dani používán při její ekonomické činnosti.¹⁹

2.5 D-pokyn

D-pokyny jsou vydávány Generálním ředitelstvím ministerstva financí a slouží k upřesnění výkladu zákona, tak aby nedocházelo v praxi k nejednotnosti a nejasnostem při uplatňování zákona. Současně nejnovější pokyn byl vydán k 1.7.2020, a jedná se o informaci ke změnám sazeb DPH od 1.7.2020.

¹⁹ DUŠEK, Jiří. *DPH 2019 zákon s přehledy*. 16.vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. 272 s. ISBN 978-80-271-2247-9.

2.6 Směrnice EU K DPH

Základním právním dokumentem upravujícím DPH jednotně v rámci celé EU, je především Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006, o společném systému daně z přidané hodnoty, tzv. recast 6. směrnice. (dále jen „směrnice“).

Této směrnice ovšem předcházely směrnice, které byly vydány Evropským hospodářským systémem (dále jen EHS).

Byly to následující směrnice:

- Směrnice Rady 69/169/EHS ze dne 28. května 1969 o harmonizaci právních a správních předpisů týkajících se osvobození od daní z obratu a spotřebních daní při dovozu v rámci mezinárodního cestovního ruchu (Úř. věst. L 133, 4.6.1969, s. 6). Směrnice naposledy pozměněná směrnicí 2005/93/ES (Úř. věst. L 346, 29.12.2005, s. 16).
- Směrnice Rady 76/308/EHS ze dne 15. března 1976 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření (Úř. věst. L 73, 19.3.1976, s. 18). Směrnice naposledy pozměněná aktem o přistoupení z roku 2003.
- Směrnice Rady 83/181/EHS ze dne 28. března 1983, kterou se vymezuje oblast působnosti čl. 14 odst. 1 písm. d) směrnice 77/388/EHS, pokud se jedná o osvobození některých druhů zboží od daně z přidané hodnoty při konečném dovozu (Úř. věst. L 105, 23.4.1983, s. 38). Směrnice naposledy pozměněná aktem o přistoupení z roku 1994.
- Třináctá směrnice Rady 86/560/EHS ze dne 17. listopadu 1986 o harmonizaci právních předpisů členských států týkající se daní z obratu – Úprava vrácení daně z přidané hodnoty osobám povinným k dani neusazeným na území Společenství (Úř. věst. L326, 21.11.1986, s.40).
- Nařízení Rady (ES) č. 1798/2003 ze dne 7. října 2003 o správní spolupráci v oblasti daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 264, 15.10.2003, s. 1). Nařízení ve znění nařízení (ES) č. 885/2004 (Úř. věst. L 168, 1.5.2004, s. 1).

Výše uvedené směrnice byly uplatňovány mezi prvními směrnicemi týkajícími se oblasti DPH. První čtyři směrnice se datují ještě před podpisem , jejímž podpisem vzniká formálně EU. Poslední směrnice má vydání a účinnosti je ještě před

1.5.2004, kdy došlo k největšímu rozšíření EU a to o 10 států, mezi nimi byla i Česká republika.

- Směrnice rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty byly schválena dne 28. listopadu 2006. Platnost této směrnice je od 1.1.2007. Do této doby se uplatňovala šestá směrnice 77/388/EHS.

Směrnice má celkem 15 hlav, 58 kapitol, 50 oddílů, 10 pododdílů a 12 příloh.

HLAVA I – Účel a oblast působnosti

HLAVA II - Územní působnost

HLAVA III - Osoby povinné k dani

HLAVA IV – Zdanitelná plnění

HLAVA V - Místo zdanitelného plnění

HLAVA VI - Uskutečnění zdanitelného plnění a vznik daňové povinnosti

HLAVA VII – Základ daně

HLAVA VIII - Sazby

HLAVA IX – Osvobození od daně

HLAVA X - Odpočet daně

HLAVA XI - Povinnosti osob povinných k dani a některých osob nepovinných k dani

HLAVA XII - Zvláštní režimy

HLAVA XIII - Odchytky

HLAVA XIV - Různá ustanovení

HLAVA XV - Závěrečná ustanovení

Seznam příloh směrnice:

Příloha 1 – Seznam činností uvedených v čl. 13 odst.1 třetím pododstavci

Příloha 2 – Informativní seznam elektronicky poskytovaných služeb podle článku 58 prvního pododstavce písmeno c)

Příloha 3 – Seznam dodání zboží a poskytnutí služeb, která mohou být

Příloha 4 – Seznam služeb uvedených v článku 106

Příloha 5 – Kategorie zboží, které je propuštěno do režimu uskladňování v jiném než celním skladu podle čl. 160 odst.2

Příloha 6 – Seznam dodání zboží a poskytnutí služeb podle čl.199 odst.1 písmeno d)

Příloha 7 – Seznam činností zemědělské výroby podle čl. 295 odst.1 bodu 4

Příloha 8 – Informativní seznam zemědělských služeb podle čl. 295 odst.1 bodu 5

Příloha 9 – Umělecká díla, sběratelské předměty a starožitnosti podle čl. 311 odst.1 bodů 2,3 a 4

Příloha 10 – Seznam plnění, na něž se vtaňují odchylky uvedené v člancích 370 a 371 a člancích 375 až 390 c

Část a) Umělecká díla

Část b) Sběratelské předměty

Část c) Starožitnosti

Příloha 11 – Část a) Zrušené směrnice s postupnými změnami

Část b) Lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu (podle článku 411)

V následující tabulce Tab. 2.2 je vyobrazeno srovnání původních čísel směrnic s čísly nových směrnic EU. Tato tabulka je ve Směrnících EU jako Příloha 12 – Srovnávací tabulka (viz Tab. 2.2)²⁰.

Tab. 2.2 Ukázka z přílohy 12 – Srovnávací tabulka

Směrnice 67/227/EHS	Směrnice 77/388/EHS	Pozměňující směrnice	Jiné fakty	Tato směrnice
Čl. 1 první pododstavec				Čl. 1 odst. 1
Čl. 1 druhý a třetí pododstavec				—
Čl. 2 první, druhý a třetí pododstavec				Čl. 1 odst. 2 první, druhý a třetí pododstavec
Články 3, 4 a 6				—
	Článek 1			—
	Čl. 2 bod 1			Čl. 2 odst. 1 písm. a) a c)

zdroj: <https://eur-lex.europa.eu/>

Směrnice udává základní právní předpisy EU v oblasti uplatňování DPH jednotně pro všechny státy EU. K této směrnici je také vydáno prováděcí nařízení.

2.7 Novelizace směrnice 2006/112/ES 2

Směrnice má celkem 21 novelizací. Prozatím poslední novelizace byla provedena k 1.1.2020.

²⁰ Rambousek, J., Mattauschová, B. Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a zákon o dani z přidané hodnoty

- **2006/138/ES** ze dne 19.prosince 2006, platná od 1.ledna 2007 se týkala úpravy DPH uplatňované na služby rozhlasového a televizního vysílání a na určité elektronicky poskytované služby.
- **2007/75/ES** ze dne 20.prosince 2007, platná od 1.ledna 2008. Novelizace se týkala některých dočasných ustanovení o sazbách daně z přidané hodnoty. Např. byl změněn článek 123, aby Česká republika mohla po 31.12.2010 uplatňovat sníženou sazbu daně na některé stavební práce (této úpravě odpovídá § 48 českého zákona o DPH, jehož platnost je zatím omezena datem 31.12.2010 – dané problematiky se týká i novější novelizace směrnicí 2009/47/ES.
- **2008/8/ES** ze dne 12. února 2008, platná od 20.února 2008. Tato novelizace řešila místo poskytnutí služby. Místo poskytnutí služby byl touto novelizací měněn postupně – od 1.1.2010, od 1.1.2013 a od 1.1.2015. Do novelizace směrnic od 1. ledna 2019 (viz níže novelizace směrnic Rady (EU) 2016/1065 a zejména 2017/2455) přinesla tato směrnice poslední zásadní změny (od 1. ledna 2015)
- **2008/117/ES** ze dne 16. prosince 2008, platná od 1.1.2009. Novelizace je zaměřená na boj pro daňovým únikům spojeným s plněním v rámci Společenství. Na základě této novelizace byl novelizován i Český zákon o DPH od 1.ledna 2010 a to podávání kontrolního hlášení.
- **2009/47/ES** ze dne 5.května 2009, platná od 9. května 2009. Tato směrnice byla přijata v období českého předsednictví, umožňuje použití snížené sazby daně z přidané hodnoty u stravovacích služeb. V České republice využita od 1.12.2016.
- **2009/69/ES** ze dne 25.června 2009, platná od 4.7.2009. Týká se daňových úniků spojených s dovozem.
- **2009/162/EU** ze dne 22.prosince 2009, platná od 15.ledna 2010. Od 1.ledna 2011 např. dochází k zavedení nových pravidel zajišťujících spravedlivý systém odpočtů daně včetně opravného systému zohledňujícího změny v užívání daného majetku pro podnikatelské a nepodnikatelské účely.

Tyto uvedené směrnice předchází velké úpravě směrnice, která se zaměřuje na uplatňování režimu přenesené daňové povinnosti.

- **2010/23/EU** ze dne 16.března 2010, platná od 20.března 2010. Zabývá se mechanismem přenesení daňové povinnosti ve vztahu mezi poskytnutím některých služeb s vysokým rizikem podvodů. Princip „*reverse charge*“ což je odvod daně z přidané hodnoty odběratelem zvláště pro vybrané oblasti stavebnictví.
- **2010/45/EU** ze dne 13.července 2010, platná od 22.července 2010. Zabývá se pravidly fakturace. Uplatňuje se od 1.ledna 2013.
- **2010/88/EU** ze dne 7. prosince 2010, platná od 1.ledna 2011. Novelizací se mění povinnost dodržovat minimální základní sazby ve výši 15 % v období od 1.1. 2011 do 31.12.2015.
- **2013/42/EU** ze dne 22.července 2013, platná od 26.července 2013. Byl vložen článek 199 b) jenž umožňoval členským státům uplatnění režimu přenesené daňové povinnosti mechanismem rychlé reakce. Vláda ČR tento mechanismus nevyužila.
- **2013/43/EU** ze dne 22. července 2013, platná od 26. července 2013 a týká se dodání zboží a poskytnutí některých služeb, kde je vysoké riziko zneužití a podvodů uplatnit režim přenesení daňové povinnosti. Česká republika uplatňuje na tomto základě režim přenesení daňové povinnosti na základě § 92f zákona 235/2004 Sb. o DPH. Tento režim je možný až do 30.6.2022.
- **2013/61/EU** ze dne 22.července 2013, platná od 26. července 2013. Kdy jsou z působnosti směrnice 2006/112/ES vyjmuty Mayotte a Guadeloupe, Francouzská Guyana, Martinik, Svatý Martin, Réunion.

V uvedených směrnících jsou upraveny a konkretizovány pravidla pro uplatňování přenesené daňové povinnosti u DPH.

- **2016/856** ze dne 25. května 2016, platná od 31.května 2016. Je prodloužena lhůta, po kterou musí být minimální základní sazba ve výši 15 % do 31.12.2017. Česká republika dodržuje tuto sazbu s 6% rezervou.
- **2016/1065** ze dne 27.června 2016, s platností od 1.ledna 2019. Jde o zacházení s poukazy.
- **2017/2455** Změny v oblasti určité povinnosti v oblasti DPH při poskytování služeb, změny budou použity až od roku 2019, a prodeje na dálku, tyto změny budou použity až od roku 2021.
- **2018/912** Bylo odstraněno časové omezení pro uplatňování minimální základní sazby ve výši 15 %. Členské státy jsou povinny tuto směrnici uplatnit od 1.9.2018

- **2018/1695** ze dne 6. listopadu 2018. Novelizace umožňuje dočasného použití režimu přenesení daňové povinnosti dle čl. 199 a) (ČR §92f zákona o DPH) do 30.6.2022

Ve směrnících je upraveno DPH při použití poukazů, které bylo do té doby nejednotné, a mohlo být vykládáno různě. Jsou to jedny z posledních novelizací před chystanou velkou novelizací.

- **2018/1713**, platnost od 1.května 2019. Na základě této novelizace mohou členské státy použít sníženou sazbu DPH i u e-knih.
- **2018/1910**, platnost této novelizace je až od 1.1.2020 a jde o zjednodušení obchodu mezi členskými státy.
- **2019/1995** ze dne 21. listopadu 2019, platnost od 1.1.2021 a týká se prodeje zboží na dálku a určitých domácích dodání zboží.²¹

Poslední novelizace je k 1.1.2020, kdy byly uskutečněno velké množství úprav v oblasti obchodování mezi jednotlivými členskými státy.

2.8 Neziskové organizace podle právní formy přihlášení jako plátcí DPH

Na závěr části věnované DPH je vytvořena přehledová Tab. 2.3, kde jsou rozděleny neziskové organizace dle právní formy. Pro tabulku byl vybrán vzorek neziskových organizací v Olomouckém kraji dle údajů Živnostenského úřadu, evidence DPH dle Finančního úřadu pro Olomoucký kraj. Tato tabulka byla autorkou vybrána pro srovnání jedlových právních forem a plátců DPH u jednotlivých právních forem. Vyhodnocení je následně zaznamenáno v grafu 2.1 Počet plátců DPH dle právní formy

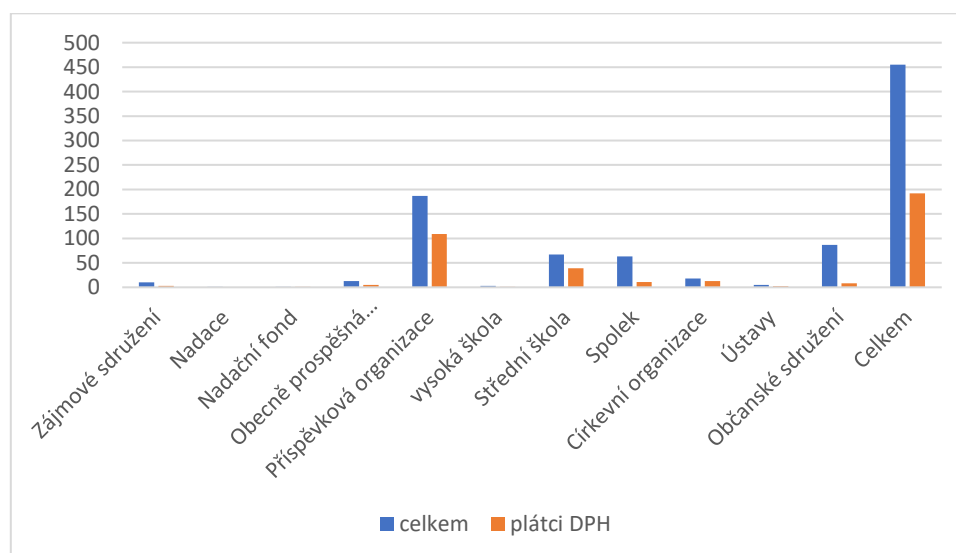
²¹<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1532705552482&uri=CELEX:02006L0112-20180717> [cit. 2020-08-05].

Tab.2.3 Počet plátců DPH dle právní formy

Název právní formy	celkový počet	počet plátců DPH
Zájmové sdružení	10	3
Nadace	1	0
Nadační fond	1	1
Obecně prospěšná organizace	13	5
Příspěvková organizace	187	109
Vysoká škola	3	1
Střední škola	67	39
Spolek	63	11
Církevní organizace	18	13
Ústavy	5	2
Občanské sdružení	87	8
Celkem	455	192

zdroj: vlastní zpracování

Graf. 2.1 Počet neziskových organizací-plátců DPH

Zdroj: vlastní zpracování

2.9 Rozbor přiznání k DPH a jeho návaznost na KH

Tato kapitola se bude věnovat samotnému přiznání k DPH a jeho návaznosti na jednotlivé řádky v KH.

Řádek 1 a 2 – zde se uvádí dodání zboží, služby či převod nemovitosti v rámci tuzemska

Řádek 3 a 4 – na těchto řádcích je uvedeno pořízení zboží plátcem z jiného členského státu EU.

Řádek 5 a 6 – je zde uvedeno přijetí služby od osoby registrované k dani v jiném členském státě EU.

Řádek 7 a 8 – na tyto řádky uvedeme dovoz zboží z třetích zemích (země mimo EU)

Řádek 9 - zde je uvedeno pořízení vozidla plátcem od osoby neregistrované k dani v jiném státě EU.

Řádek 10 a 11 – na tyto řádky uvede příjemce zboží či služby podléhající režimu přenesení daňové povinnosti podle § 92a (tzv. reverse-charge)

Řádek 12 a 13 – zde uvádíme daň na výstupu z plnění poskytnutých osobou neusazenou v tuzemsku a místem plnění v tuzemsku.

Řádek 20 – na tomto řádku je uvedeno dodání zboží do jiného členského státu EU a převod obchodního majetku do jiného členského státu EU.

Řádek 21 – zde uvedeme částku za poskytnuté služby s místem plnění v jiném členském státě EU osobě registrované k dani.

Řádek 22 – nám ukazuje hodnotu zboží, které bylo vyvezeno do třetích zemí

Řádek 23 – na tento řádek patří vykázaní dodání dopravního prostředku osobě neregistrované v jiném členském státě EU.

Řádek 24 – dodání zboží do jiného státu EU po překročení limitu pro zasílání zboží

Řádek 25 – zde uvádíme zdanitelná plnění v režimu přenesení daňové povinnosti (tzv. reverse charge) podle § 92 a

Řádek 30 a 31 – zde uvádí částky při dodání zboží při trojstranném obchodu prostřední osoba.

Řádek 32 – dovezené zboží, u kterého je ale ukončení odesílání v jiném členském státě EU a dodání zboží od jiného členského státu je od daně osvobozeno.

Řádek 33 a 34 – uvádí se zde opravy výše u pohledávek, u kterých jsou dlužníci v insolvenčním řízení.

Řádek 40 a 41 – přijatá zdanitelná plnění od plátců DPH

Řádek 42 - zde uvádíme částky při dovozu, kde je plátcem daně celní úřad – již se nepoužívá

Řádek 43 a 44 musí být stejné se řádky 3 až 13

Řádek 45 – slouží pro korekce odpočtů (nejsložitější řádek pro výpočet částek v priznání DPH)

Řádek 46 – součtový řádek pro řádky 40 až 45

Řádek 47 – zde uvedeme hodnotu pořízeného majetku – informativní řádek (to je část plnění která je uvedena v řádku 40)

Řádek 50 – na tomto řádek uvedeme plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet (např. penzijní činnosti, poštovní služby držitelů poštovní licence, zdravotnické služby a zboží aj.)

Řádek 51 – je zde vyčíslena hodnota plnění, kterou nezahrnujeme do výpočtu koeficientu pro krácení odpočtu daně.

Řádek 52 – zde uvádíme vypočtený koeficient z předchozího roku a hodnotu řádku 46 vynásobenou tímto koeficientem

Řádek 53 – vypořádáváme rozdíl koeficientů za předchozí rok a nově vypočtený. Děláme za poslední zdaňovací období roku. (prosinec, nebo 4Q)

Řádek 60 – zde je zobrazena změna odpočtu při změně rozsahu použití dlouhodobého majetku pořízeného do 31.12.2012.

Řádek 61 – týká se pouze fyzických osob ze třetích zemí, kdy je zde uvedena skutečně vrácená DPH při vývozu zakoupeného zboží.

Řádek 62 až 66 – jsou již součtové a je zde uvedena celková povinnost, celkový nárok a rozdíl buď vlastní daňová povinnost či nadměrný odpočet.

V Tab. 2.4 znázorňuje vazby mezi řádky přiznání k DPH a kontrolním hlášením

Tab. 2.4 Kontrolní tabulka

Oddíl KH	Řádek z přiznání k DPH
A1	25
A2	3+4+5+6+9+12+13
A3	Část z řádku 26
A4+A5	1+2
B1	10+11
B2+B3	40+41

Zdroj: vlastní zpracování

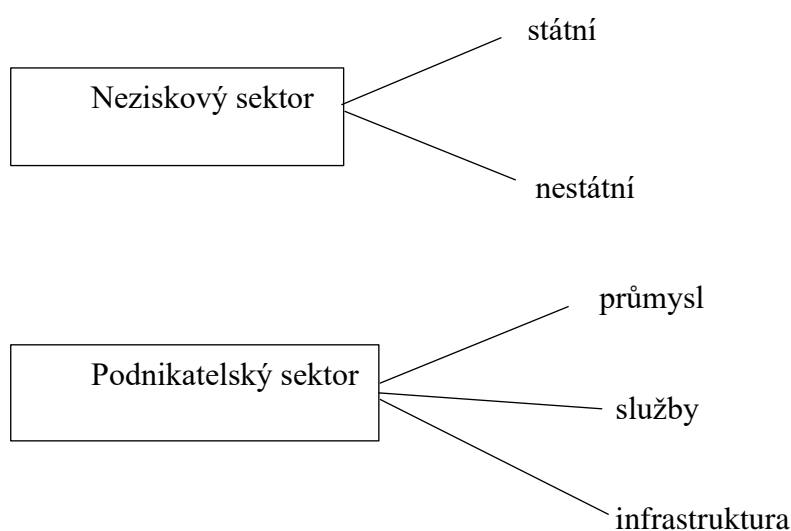
2.10 Dílčí shrnutí druhé kapitoly

Autorka této diplomové práce věnovala celou druhou kapitolu oblasti DPH. Dozvěděli jsme se o vývoji DPH od roku 1993 až do současnosti, část kapitoly byla věnována směrnici EU k uplatňování DPH, podle autorky je třeba také znát tyto směrnice, alespoň rámcově. Poslední část je věnována zákonu o DPH, a některým jeho paragrafům, zejména těm, které jsou o uplatňování DPH u neziskových organizací nejvíce uplatňovány. Část z těchto paragrafů je dále řešena v praktické části této diplomové práce.

3.VYMEZENÍ, CHARAKTERISTIKA A ČLENĚNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Neziskové organizace jsou organizace, které nebyly založeny či zřízeny za účelem podnikání. Tyto organizace působí v rámci neziskového sektoru, a to jak veřejného, tak i soukromého. Jsou neodmyslitelnou součástí každé společnosti. V těchto organizacích jsou sdruženy až milióny lidí, kteří jsou nápomocni při rozvoji společenského a politického života. Ve smíšené ekonomice se můžeme setkat s ekonomickou aktivitou různých druhů organizací, jako jsou soukromé ziskové, soukromé neziskové organizace a organizace veřejného sektoru. Na Obr. 3.1 je vyobrazen rozdíl ve struktuře národního hospodářství mezi neziskovým sektorem a podnikatelským sektorem.

Obr. 3.1 Struktura národního hospodářství

Zdroj: Pelikánová (2018)

3.1 Charakteristické znaky organizací

Tyto organizace jsou institucionalizované (organized) do určité míry mají institucionální strukturu, a to bez ohledu na to jakou formou jsou registrovány, zda formálně nebo právně.

Mohou být také soukromé (privat) ve vedení nemohou být státní úředníci, nemohou jim být poskytovány významné státní dotace. Ve své podstatě jsou vlastně soukromé. Další možností je, že tyto organizace jsou neziskové (non-profit) zisk organizace musí být použit pouze pro cíle, pro které byla tato organizace zřízena.²² Mezi další charakteristické znaky patří samosprávnost a nezávislost samosprávnost a nezávislost (self-governing) mají své struktury a postupy, podle kterých mohou kontrolovat svou vlastní činnost. Stojí mezi státem

²² PELIKÁNOVÁ Anna, *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 3.vyd.Grada Publishing PRAHA 2018, 336 s. ISBN 978-80-271-2117-5

a institucemi. Posledním znakem je dobrovolnost (voluntary) jsou založeny na dobrovolnosti při činnostech. A to buď neplacenou prací, nebo formou darů organizací.²³

3.2 Funkce nestátních neziskových organizací

Část neziskových organizací se také zapojuje do ekonomického dění, např. jako spotřebitel statků nebo jako zaměstnavatel a tím plní funkci ekonomickou.

Z oblasti sociálních služeb je to jednak funkce servisní, k této funkci patří poskytování různých specifických statků, druhou funkcí je participační, která obnáší zapojování se do potřeb organizace, zapojování se do života společnosti.

Poslední funkcí je politická, která může být ochránářská, ochraňování skupin obyvatelstva před porušováním základních lidských práv a svobod a, nebo funkce demokratizační což je možnost ovlivňování veřejné politiky.

Nestátní neziskové organizace (dále jen NNO) jsou pro stát důležité, protože svou činností zajišťují činnosti, které by jinak musel zajistit stát ze svých zdrojů. A tak, i když jsou dotovány ze státního rozpočtu přispívají k celkovému snížení státních výdajů.

3.3 Rozdělení nevýdělečných organizací

Na nevýdělečné (neziskové) organizace je možno se dívat z několika hledisek a úhlů pohledu. Některá rozdělení jsou uvedena v nadcházejících kapitolách.

3.3.1 Rozdělení z globálního hlediska

Jsou to organizace veřejně prospěšné, které uspokojují potřeby společnosti, jako je vzdělávání a charita. Patří sem např. Český červený kříž, zdravotnictví

Další organizace jsou organizace vzájemně prospěšné, sklouží k uspokojování vzájemné podpory skupin občanů, ale i právnických osob, stát dbá na to, aby tyto zájmy byly slučitelné ve vztahu k veřejnosti a neodporovaly zájmům ostatních občanů a osob. Např. Sokol, Skaut

3.3.2 Rozdělení podle zřizovatele

1. Státní neziskové organizace: Zřizovatelem je stát, a jedná se zejména o příspěvkové organizace zajišťující výkon veřejné správy. Školství, Zdravotnictví.

²³ STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŽÁTKOVÁ. *Neziskové organizace-vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

2.Nestátní neziskové organizace: Zřizovatelem jsou sami občané, jedná se o různé spolky, nadace. Tyto organizace zajišťují velmi podobné služby jako státní neziskové organizace. Jednotlivé subjekty jsou zřizovány a řízeny zvláštními zákony, podle kterých vznikly. Např. stanovy.²⁴

3.3.3 Neziskové organizace dle zákona o daních z příjmu po roce 2014

V zákoně o daních z příjmů v platném znění od 1.1. 2014 je používán pojem veřejně prospěšný poplatník. Podle §17 odst. 1 je takovýmto poplatníkem „*poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutárem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním*“.

- a) Veřejně prospěšný poplatník se širokým základem daně: Mezi tyto poplatníky patří veřejné vysoké školy, poskytovatelé zdravotních služeb, kteří mají oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona upravujícího zdravotní služby, obecně prospěšné společnosti a ústavy. V případě těchto poplatníků jsou předmětem daně všechny příjmy, pouze s výjimkou příjmů z investičních dotací. Zdanění těchto poplatníků se tak mnohem více blíží zdanění podnikatelských subjektů, kdy jsou z daňového hlediska proti sobě postaveny všechny příjmy a všechny související výdaje.
- b) Veřejně prospěšný poplatník s úzkým základem daně: Všichni ostatní veřejně prospěšní poplatníci. Základem daně je vždy příjem z reklamy, členské příspěvky, úroky, nájemné s výjimkou nájmu státního majetku. Tyto příjmy tak budou vždy zahrnuty do základu daně, bez ohledu na to, zda se bude jednat o příjmy z hlavní či doplňkové (jiné) činnosti. Tomu je vhodné přizpůsobit i vedení účetnictví, aby bylo možné tyto výnosy oddělit od výnosů, které naopak budou ze základu daně vyloučeny.

V následující Tab. 3.1 je zobrazeno, které neziskové organizace jsou veřejně prospěšnými poplatníky, protože ne všechny jsou veřejně prospěšnými poplatníky.²⁵

Tab.3.1 Neziskové organizace versus veřejně prospěšný poplatník

²⁴ PELIKÁNOVÁ Anna, *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 3.vyd.Grada Publishing PRAHA 2018, 336 s. ISBN 978-80-271-2117-5

²⁵ KRYŠKOVÁ, Šárka. *Nestátní neziskové organizace-právní úprava, účetnictví, audit, daně*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-378-0.

Nezisková organizace	NNO	Vybraná účetní jednotka	Veřejně prospěšný poplatník
Spolek	x		ano
Odborová organizace	x		ano
Nadace a nadační fond	x		ano
Ústav	x		ano
Obecně prospěšná spol.	x		ano
Společenství vlastníků jednotek	x		ne
Zájmové sdružení právnických osob	x		ne
Politická strana politické hnutí	x		ano
Církev a náboženská společnost	x		ano
Veřejná vysoká škola	x		ano
Veřejné výzkumné instituce	x		ano
Školská právnická osoba	x		ano
Organizační složka státu		x	ano
Územní samosprávný celek		x	ano
Dobrovolný svazek obcí		x	ano
Regionální rada regionu soudružnosti		x	ano
Příspěvková organizace		x	ano
Státní fond		x	ano
Profesní komora	x		ne
Česká televize	x		ne
Český rozhlas	x		ne

Zdroj: Kryšková (2019)

3.4 Rozdělení neziskových organizací v České republice

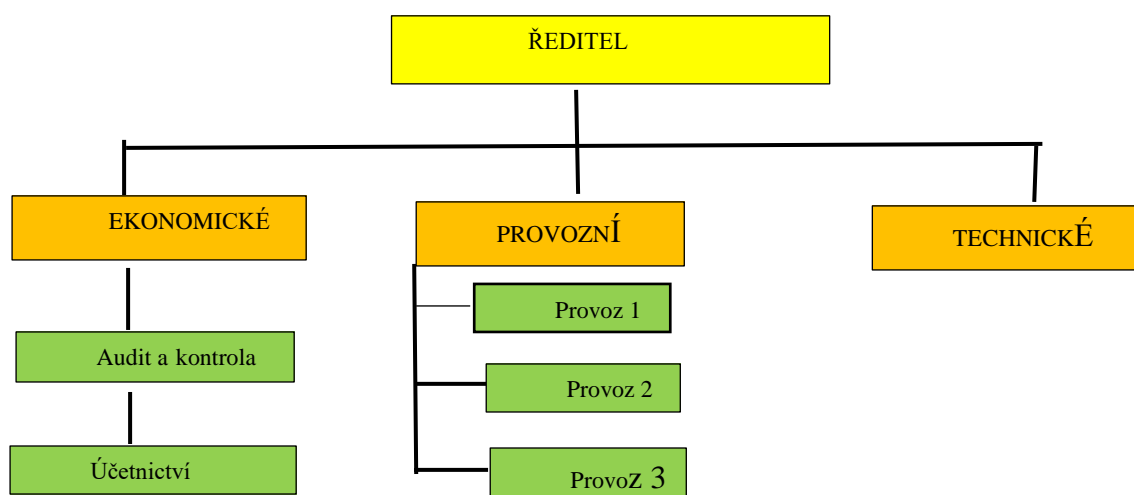
V této kapitole se autorka práce zabývá tím, jak neziskové organizace vznikají a jak jsou jednotlivé neziskové organizace řízeny, bude se jednat pouze o organizace existující v České republice, a to jak státní, tak i nestátní neziskové organizace. Způsob řízení je závislý na tom, jakým způsobem organizace vznikly a jakou mají právní úpravu. Je zřejmé, že státní neziskové organizace nebudou mít takovou volnost v řízení a organizace, jako nestátní neziskové organizace. ²⁶

3.4.1 Státní neziskové organizace

²⁶ STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŽÁTKOVÁ. *Neziskové organizace-vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9

Jsou to právnické organizace, u kterých je zřizovatelem stát nebo Samosprávný územní celek. Organizace zřízené státem se řídí zákonem č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a zákonem č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky. Na druhé straně organizace zřízené Samosprávným územním celkem (dále jen ÚSC) se řídí podle zákona č.250/2000 Sb. O Rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Oba druhy organizací jsou zřízeny na základě Zřizovací listiny. Tato listina musí obsahovat název a sídlo organizace, musí být zde vymezena hlavní činnost, mimo jiné musí být uvedeno i zda organizace bude provádět pouze hlavní činnost nebo zda bude provozovat i hospodářskou činnost. Dále je zde sepsán svěřený majetek a v neposlední řadě statutární orgány. Každá příspěvková organizace má ještě také své vnitřní směrnice, které vydá pro založení. Obsah směrnice je zhruba stejný jako u podnikatelských subjektů např. způsob odepisování, oběh účetních dokladů, organizační řád a jiné. Obr. 3.2 zachycuje organizační schéma příspěvkové organizace

Obr. 3.2 Organizační schéma příspěvkové organizace

Zdroj: Jurajdová (2007)

Příspěvkové organizace, které jsou financovány ze státního rozpočtu, provádějí činnosti, které nemohou být prováděny formou samofinancování nebo ziskovosti. Činnosti provádějí za nižší částky, než činí náklady na tyto činnosti, někdy jsou prováděny zcela zdarma a úhradu provádí stát tím, že dotuje tuto organizaci, naopak stát se podílí na řízení takovéto organizace. Takovéto organizace fungují ve velké míře v oblasti kultury, vědy, zdravotnictví a školství.

3.4.2 Organizační složky státu

Tímto pojmem jsou označeny velká oblast státních institucí. Vznikají ze zákona. Právní úkony, které se provádí jménem státu může provádět jen jmenovaný vedoucí Organizační složky státu. Tento vedoucí je jmenován buď prezidentem republiky nebo vysokými státní úředníci. Tyto organizační složky vznikly z rozpočtových organizací státu. Financování je plně ze státního rozpočtu. Jejich zřizovatel má povinnost kontrolovat a schvalovat hospodaření dané organizační složky. Mezi nejznámější organizační složku státu patří ministerstva a Kancelář prezidenta republiky, dále potom Nejvyšší kontrolní úřad, Úřad vlády ČR, Ústavní soudy včetně státních zastupitelství, v neposlední řadě i Akademie věd ČR je také organizační složkou státu.

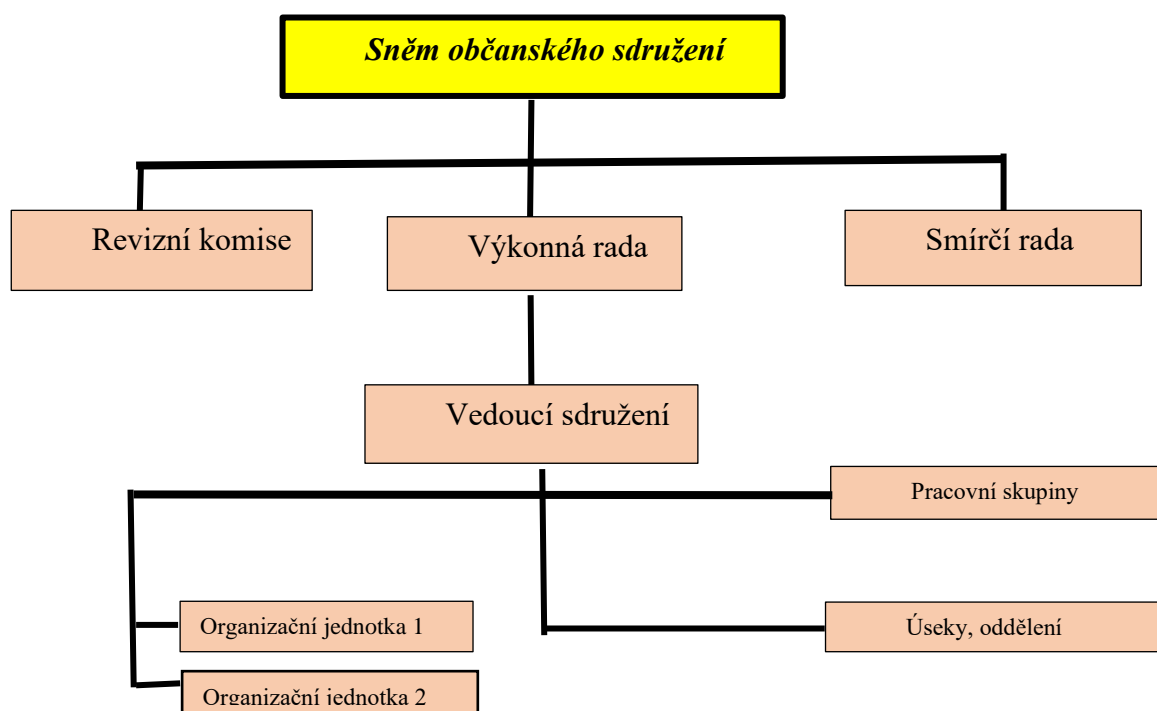
3.4.3. Nestátní neziskové organizace

Nestátní neziskové organizace (dále jen NNO) patří mezi nejpočetnější neziskové organizace. Tyto organizace jsou založeny z iniciativy samotných lidí.

3.4.3.1 Občanská sdružení

Patří mezi nejznámější nestátní neziskové organizace (dále jen NNO), do občanského sdružení patří i spolky. Občanské sdružení je právnickou osobou a má za povinnost se registrovat u Ministerstva vnitra ČR (dále jen MVČR). Zaregistrování je na základě Návrhu na registraci, kterou může podat osoba starší 18. let a dále musí být k návrhu připojeny i stanovy občanského sdružení. V návrhu musí být uveden, název sdružení, sídlo, cíl jeho činnosti a zásady hospodaření. Nejvyšším orgánem je statutární orgán, který také zastupuje v jednáních sdružení. Ve spolku je nejvyšším orgánem členská schůze. Tuto členskou schůzi svolává statutární orgán, popř. kontrolní komise. Spolky mohou mít také pobočné spolky, jenž mají být nápomocny k uplatňování společných zájmů. Na Obr. 3.3 je zobrazena struktura občanského sdružení.

Obr. 3.3 Organizační schéma občanského sdružení

Zdroj: Stejskal a kol (2012)

3.4.3.2 Obecně prospěšná společnost

Hlavním úkolem obecně prospěšných společností (dále jen OPS) je fungovat a nabízet služby lidem v oblastech sportu, vzdělávání – soukromé střední a vysoké školy, kultury – galerie, ochrany zdraví a sociální péče – nestátní zdravotnická zařízení.

Společnosti poskytují své služby všem bez rozdílu za stejných podmínek. Tyto společnosti vznikají buďto na základě zakládací listiny nebo smlouvou. Na řízení společností se podílejí stejným dílem správní rada, dozorní rada a ředitel. Správní rada je zřízena ze zákona, dozorní rada má funkci kontrolního orgánu. Ředitel je statutárním orgánem a jedná jménem organizace.

Nadace a nadační fondy

Jsou to specifické organizace, avšak pro společnost mají nezastupitelnou a velmi důležitou úlohu. Specifičnost tkví v tom, že jsou to tzv. „účelová sdružení majetku“. Zpravidla mívají humanitární charakter. Nejdůležitějším prvkem u každé nadace a nadačního fondu je majetek. Nadační fondy a nadace shromažďují finanční a nefinanční dary a přerozdělují je osobám a společnostem dle svého poslání. Mezi největší nadace v ČR objemem přerozdělených nadačních příspěvků je nadace „Dobrý anděl“ s přerozdělenou

částkou 232 142 175 Kč a často diskutovaná nadace „Agrofert“ je na 4. místě s částkou 90 990 794 Kč.²⁷

Církev, náboženské společnosti a církevní právnické osoby

Jsou založeny za účelem provádění bohoslužeb, vyučování duchovních a vyznávání určité náboženské víry. Jsou evidovány jako právnické osoby. Každá církevní organizace může být řízena jinak je nutno obeznámit se s pravidly dané církevní organizace. K 31.7.2019 bylo v ČR registrováno celkem 21 církevních společností.²⁸

Politické strany a hnutí

Strany a hnutí se musí registrovat u MVČR. Návrh na registraci je podáván přípravným výborem a doložen peticí s podpisy minimálně 1000 různých osob. Nejvyšším orgánem je sjezd strany, kde se volí celostátní orgány (předseda grémia strany, různé komise apod.). Strany a hnutí jsou financovány z členských příspěvků a dále podle počtu poslaneckých mandátů ze státního rozpočtu. Aktuálně letos v říjnu po senátních a krajských volbách některé strany, tím že neobhájily své posty přišly o velké peníze do svého rozpočtu. Nejvíce postiženo bylo ČSSD a KSČM.

Společenství vlastníků jednotek

Na rozdíl od ostatních NNO vznikají na jiných pravidlech. Jsou zřízeny pouze za účelem spravování a jednání ve věcech vztahujících se k provozu a opravám společné části domu, který má alespoň pět jednotek. Jsou to právnické osoby. Výkonným orgánem je výbor společenství, jenž je zvolen jednotlivými vlastníky na společné schůzi. Členství trvá po dobu vlastnictví jednotky převodem na jinou osobu členství zaniká. Každé společenství musí mít stanoveny, ve kterých je uvedeno jeho financování, získávání finančních prostředků na náklady a opravy společných prostor a dále vytváření fondu oprav.²⁹

Veřejné vysoké školy

Veřejné vysoké školy (dále jen VVŠ), jak už je z názvu vidět provozují schválené učební programy. Nejvyšším orgánem je rektor. Každá VVŠ má svůj akademický senát, kde zasedají vedle akademických pracovníků i studenti. Oblast ekonomickou a financování na VVŠ má na

²⁷ FÓRUM DÁRCŮ. TOP 100 Nadací a fondů. *donorsforum.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-11-17] Dostupné z: www.donorsforum.cz/top-100-nadace-a-fondy

²⁸ KRYŠKOVÁ, Šárka. *Nestátní neziskové organizace-právní úprava, účetnictví, audit, daně*. Praha: Leges, 2019. Teoretik. ISBN 978-80-7502-378-0. str. 259

²⁹ STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace-vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

starosti kvestor. V Olomouci máme druhou nejstarší univerzitu v ČR – Univerzita Palackého Olomouc. V ČR bylo k 31.7.2019 celkem registrováno 26 VVŠ.³⁰

Profesní komory

Profesní komory jsou zřízeny za účelem řízení v oblastech profesních činností. Při vykonávání některých činností je povinnost být členem profesní komory. Např. ve stavebnictví některé činnosti musí schvalovat člověk, jenž je členem Komory akreditovaných inženýrů ve stavebnictví, daňový poradce musí být zase členem Komory daňových poradců. K nejznámějším komorám patří Komora certifikovaných účetních, Česká lékařská komora, Česká komora soudních znalců.

Mezi poslední dvě NNO patří Zájmové sdružení právnických osob a Honební společenstva. Zájmové sdružení právnických osob nemá právní subjektivitu. Ve sdružení mohou být pouze právnické osoby. Členem honební společenstva jsou pouze vlastníci nebo spoluvlastníci honebních pozemků. Za honební společenstvo jedná zvolený starosta.

3.5 Dílčí shrnutí kapitoly 3

Závěrečná kapitola teoretické části je věnována členění neziskových organizací. Autorka tuto kapitolu věnovala neziskovým organizacím z pohledu zákonů. Je rozebráno rozdělení organizací podle jednotlivých druhů pohledu jejich vzniku a založení. Neziskové organizace, i když nevytváří žádné hodnoty zapojují se svou činností do ekonomického dění. V některých činnostech zajišťují činnosti státu. Zisk těchto organizací musí být vždy použit pro cíle, pro které byla organizace zřízena. Tzn. pokud je to církevní nezisková organizace může tento zisk použít např. na „kurz mladých varhaníků“ jako to udělala Olomoucká diecéze československé církve husitské. Neziskové organizace mohou být jak státní, tak i soukromé. U státních neziskových organizací je zřizovatelem stát nebo Samosprávný územní celek – obecní úřady. Samotní lidé jsou zřizovateli nestátní neziskových organizací. Mezi nejvíce známé státní neziskové organizace patří zdravotnictví a školství. Mezi nestátní neziskové organizace patří různé spolky či nadace. Jsme v oblasti účetnictví, tak mezi neziskové organizace patří také komora daňových poradců, či komora auditorů České republiky. V Tab. 3.1 je znázorněna komparace Neziskové organizace versus veřejně prospěšný poplatník.

³⁰ KRYŠKOVÁ, Šárka. *Nestátní neziskové organizace-právní úprava, účetnictví, audit, daně*. Praha: Leges, 2019. Teoretik. 302 s. ISBN 978-80-7502-378-0.

II PRAKTICKÁ ČÁST

Tato část diplomové práce vychází z deskripce teoretické stránky. Autorka se bude zde věnovat modelovým příkladům uplatňování DPH u nevýdělečných organizací. V první části práce bude autorka řešit modelové příklady s praxe, které autorka přímo řešila v rámci své pracovní činnosti, druhá část práce bude věnována příkladům, se kterými se na autorku obrátily s žádostí o radu jiné organizace. Příklady budou jak z oblasti uplatňování DPH v tuzemsku, tak i v rámci zemí EU, ale i zemí mimo EU. Tyto praktické příklady budou řešeny na základě účetních metod.

4 ŘEŠENÍ MODELOVÝCH PŘÍPADŮ

Př.1) DPH v režimu Plný odpočet

Zdravotnické středisko, které je příspěvkovou organizací, a je plátcem daně, je vlastníkem nemovitosti, ve které jsou poskytovány zdravotní služby. V rámci této nemovitosti je i provozována touto organizací i lékárna.

Zdravotní služby jsou dle § 58 odst. 1 osvobozeny od daně bez nároku na odpočet, avšak lékárna již podle § 58 odst.3 není od daně osvobozena, proto prodej zboží v lékárně podléhá dani v platné sazbě. Organizace si bude moci při nákupu zboží, jenž bude pro tuto lékárnu použito uplatnit nárok na odpočet v plné výši.

Organizace nakoupí za částku 55 000,- Kč včetně DPH léky pro lékárnu, lékárna má za dané období tržbu za léky 99 000,- včetně DPH a za ostatní 30 250,- Kč.

Řešení příkladu:

Organizace používá tyto účty:

Nákup zboží 504 000

Prodej zboží 604 000

DPH 21 % 343 021

DPH 10 % 343 010

Dodavatelé 321 000

Odběratelé 311 000

V Tab. 4.1 je uvedeno rozúčtování těchto transakcí.

Tab. 4.1 Zaučtování a uplatnění DPH

Popis účetní operace	částka	MD	D
Nákup zboží	50 000	504000	321000
DPH 10% nákup zboží	5 000	343010	321000
Prodej zboží	115 000	311000	604000
DPH 10% prodej zboží	9 000	311000	343010
DPH 21% prodej zboží	5 250	311000	343021

Zdroj: vlastní zpracování

Organizace použije sazbu DPH ve výši 10 % na základě Přílohy č.3a k zákonu č. 235/2004 Sb., jelikož léky, spadají pod nomenklaturu celního sazebníku 2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004,3006. Na vstupu si organizace může uplatnit celý odpočet z částky, která slouží pro nákup zboží pro lékárnou. V našem případě bereme částku 50 000 Kč. Plný odpočet lze uplatnit pouze z částky 50 000,- Kč, což činí 4 500,- Kč. V Tab. 4.2 je znázorněn záznam faktur v Kontrolním hlášení, v Tab. 4.3. uvedeno vyúčtování DPH za dané období

Závěr: Přijatá zdanitelná plnění měla organizace jednoznačně přiřazené, mohla si tedy v tomto případě uplatnit na vstupu plný nárok na odpočet.

Tab. 4.2 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení

A. ODDÍL - Plnění, u kterých je plátcce povinen přiznat daň a uskutečněná plnění v režimu přenesení daňové povinnosti

A.5. Ostatní uskutečněná zdanitelná plnění a přijaté úplaty s povinností přiznat daň dle § 108 odst. 1 písm. a) s hodnotou do 10.000,- Kč včetně daně, nebo plnění, u nichž nevznikla povinnost vystavit daňový doklad

Číslo řádku	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3
	1	2	3	4	5	6
1	25 000,00	5 250,00	0,00	0,00	90 000,00	9 000,00

B. ODDÍL - Přijatá zdanitelná plnění s místem plnění v tuzemsku

B.3. Přijatá zdanitelná plnění a poskytnuté úplaty, u kterých příjemce uplatňuje nárok na odpočet daně dle § 73 odst. 1 písm. a) s hodnotou do 10.000,- Kč včetně daně

Číslo řádku	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3
	1	2	3	4	5	6
1	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	5 000,00

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.3 Ukázka zápisu v Přiznání k DPH

Úprava odpočtu daně (§ 78 a násl.)	60	
Vrácení daně (§ 84)	61	
Daň na výstupu (1 až 13-61 + daň podle § 108 jinde neuvedená)	62	14 250
Odpočet daně (46 V plné výši + 52 Odpočet + 53 Změna odpočtu + 60)	63	4 500
Vlastní daňová povinnost (62-63)	64	9 750
Nadměrný odpočet (63-62)	65	
Rozdíl oproti poslední známé dani při podání dodatečného daňového přiznání (62-63)	66	

Zdroj: vlastní zpracování

Př.2) DPH v režimu Odpočet v poměrné výši

Poměrný koeficient je určen podle vztahu (4.1),

$$K = PEČ / (PEČ + PO), \quad (4.1)$$

kde $PEČ$ je souhrn všech příjmů z ekonomické činnosti (osvobozené i zdaňované plnění) a PO souhrn všech příjmů z ostatních činností, které s ekonomickou činností nesouvisí.³¹

Zákon stanoví, že použije-li plátce přijaté zdanitelné plnění jak pro účely svých uskutečněných plnění, tak pro jiné účely, má nárok na odpočet daně pouze v poměrné výši odpovídající rozsahu použití pro účely svých uskutečněných plnění. Zákon stanoví způsob výše odpočtu daně v poměrné výši: konkrétní výše je určena jako součin daně na vstupu u přijatého zdanitelného plnění, u kterého má plátce nárok na odpočet daně v poměrné výši, a podílu použití tohoto plnění pro účely svých uskutečněných plnění (tzv. poměrný koeficient). Poměrný koeficient se vypočítá jako procentní podíl zaokrouhlený na celé procento nahoru.

Pro ukázkou konkrétního výpočtu lze využít následující příklad: organizace si během letošního roku pořídí automobil hodnotě 595 240 Kč bez DPH, který využívá nejen pro své ekonomické aktivity, ale i pro soukromé účely výše DPH je 125 000 Kč. V tomto okamžiku může uplatnit nárok na odpočet v poměrné výši odpovídající rozsahu pro ekonomické aktivity: kvalifikovaný odhad by stanovil poměr využití pro ekonomické aktivity na 80 %, tzn. 80 % ze 125 000 Kč je 100 000 Kč. Když skončí kalendářní rok, organizace může zjistit, že poměr využití pro ekonomické aktivity je o 15 % nižší (tzn. rozdíl je záporný minus 15 % a liší se o více než 10 %) – činí $(125\,000 \cdot 65) - 100\,000 = -18\,725$ Kč. Bude tedy muset upravit uplatněnou výši odpočtu o tuto částku.

³¹ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací*. Olomouc: ANAG, 2012, 512 s. ISBN 978-80-7263-684-6

Organizace používá tyto účty:

Pořízení dlouhodobého majetku	042001
Dodavatelé	321000
DPH	343100
Ostatní provozní náklady	548100

V Tab. 4.4 je znázorněno zaúčtování nákupu vozidla a následný odpočet DPH a v Tab. 4.5 a 4.6 je znázorněn záznam v Kontrolním hlášení a přiznání DPH

Tab. 4.4 Znázornění zaúčtování

Popis účetní operace	částka	MD	D
Náкуп automobilu	595 240	042001	321000
DPH	100 000	343100	321000
Konec roku douč. DPH	18 725	548100	343100

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.5 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení

B. ODDÍL - Přijatá zdanitelná plnění s místem plnění v tuzemsku

B.2. Přijatá zdanitelná plnění a poskytnuté úplaty, u kterých příjemce uplatňuje nárok na odpočet daně dle § 73 odst. 1 písm. a) s hodnotou nad 10.000,- Kč včetně daně a všechny přijaté opravy podle § 44 bez ohledu na limit

Kontrolní součet základů daní / daní :	595 240,00	125 000,00	0,00	0,0	0,00	0,0
---	------------	------------	------	-----	------	-----

Základ daně/Daň 1 - základní sazba daně, 2 - první snížená sazba daně, 3 - druhá snížená sazba daně *) Datum povinnosti přiznat daň dle § 21 ZDPH

Č. řádku	DIČ dod.	Ev. čís.daň. dok.	DPPD*	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3	Použit poměr (ANO/NE)	§ 44 ZDPH
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	CZ99988777	123	6.12.2020	595 240,00	125 000,00						

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.6 Ukázka zápisu v přiznání k DPH

IV. Nárok na odpočet daně			Základ daně	V plné výši	Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní	40	595 240	125 000	
	snížená	41			
Při dovozu zboží, kdy je správcem daně celní úřad		42			
Ze zdanitelných plnění vykázanych na řádcích 3 až 13	základní	43			0
	snížená	44			0
Korekce odpočtů daně podle § 75, § 77, § 79 až § 79c		45		-25 000	0
Odpočet daně celkem (40 + 41 + 42+ 43 + 44 + 45)		46		100 000	0

Zdroj: vlastní zpracování

Př.3) DPH v režimu krácení

Krátící koeficient K je určen podle vztahu (4.2),

$$K = S/Z, \quad (4.2)$$

kde S je součet částek základů daně nebo hodnot „za uskutečněná zdanitelná plnění, u nichž vzniká nárok na odpočet Z -součet čitatele plus zdanitelná plnění osvobozená od daně podle §25 (patří sem také tržby z hlavní činnosti, příspěvky včetně členských příspěvků, dotace, granty a další prostředky z veřejných rozpočtů)“³². Jestliže hodnota jmenovatele je kladná a hodnota čitatele je záporná či rovna nule, je koeficient roven 0 a nelze uplatnit nárok na odpočet daně na vstupu. Jestliže hodnota koeficientu překročí 0,95, koeficient je roven 1 a lze uplatnit nárok na odpočet daně na vstupu. Podle vztahu uvedeného výše lze konstatovat, že „má-li například subjekt stanoven krátící koeficient ve výši 30 %, bude moci uplatnit nárok na odpočet DPH na vstupu z této opravy pouze ve výši 70 % celkové DPH.“³³

Konkrétním příkladem způsobu výpočtu odpočtu DPH v krácené výši může být situace, kdy nezisková organizace jako plátce DPH je vlastníkem nemovitosti – bytů a nebytových prostor. Za účelem poskytování sociálního bydlení pronajímá byty svým klientům, přičemž výši nájemného vykazuje jako plnění osvobozené od DPH (podle paragrafu 56a) bez nároku na odpočet. Vlastněné nebytové prostory pak za účelem vytváření zisku pronajímá plátcům daně z přidané hodnoty, přičemž v tomto případě je výše nájemného zdaněno podle paragrafu 56a zákona o DPH. Nezisková organizace nakupuje „energie a další služby a zboží související s celou nemovitostí. U těchto dodávek musí počítat koeficientem

³² Daně u neziskových organizací [online]. 2007 [cit. 23.11.2020]. Dostupné z: <https://www.miras.cz/seminarky/dane-neziskove-organizace.php>

³³ SINECKÝ, Filip. Nárok na odpočet DPH v poměrné a krácené výši [online]. 7.11.2016 [cit. 24.11.2020]. Dostupné z: <https://firmy.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dph/narok-na-odpocet-dph-v-pomerne-a-kracene-vysi/>

krácený nárok na odpočet, jelikož část těchto dodávek použije pro zdanitelná plnění s nárokem na odpočet a část použije pro osvobozená plnění bez nároku na odpočet“. Pro ukázkou konkrétního výpočtu lze využít následující příklad: Pokud organizace využívá nemovitost pro ekonomickou činnost (jak pro vlastní podnikání, tak pro plnění osvobozená od daně – pronájem neplátců daně), je povinna krátit nárok na odpočet daně podle výše uvedeného vztahu. Pokud organizace provede v nemovitosti opravu, jejíž cena dosáhla 100 000 Kč bez daně a 121 000 s daní a zálohový koeficient pro dané období je 80 %, znamená to, že organizace používá nemovitost z 80 % pro ekonomickou činnost a má nárok na odpočet ve výši $21\,000 \cdot 80\% = 16\,800$ Kč.

Nezisková organizace používá tyto účty:

Dodavatelé	321000
Opravy a udržování	511000
DPH	343000

V Tab.4.7 je znázorněno zaúčtování výše uvedeného účetního případu

Tab. 4.7 Znázornění zaúčtování

Popis účetní operace	částka	MD	D
Oprava nemovitosti	100 000	511000	321000
DPH 21 %	16 800	343000	321000
Neuplatněná část DPH	4 200	511000	321

Zdroj: vlastní zpracování

V následujících Tab. 4.8. a 4.9 bude znázorněno zobrazení výše uvedené faktury v Kontrolním hlášení a v Přiznání k DPH.

Tab.4.8 Ukázka zápisu v kontrolním hlášení

B. ODDÍL - Přijatá zdanitelná plnění s místem plnění v tuzemsku
B.2. Přijatá zdanitelná plnění a poskytnuté úplaty, u kterých příjemce uplatňuje nárok na odpočet daně dle § 73 odst. 1 písm. a) s hodnotou nad 10.000,- Kč včetně daně a všechny opravy odpočtu v souvislosti s nedobytnými pohledávkami bez ohledu na limit

Kontrolní součet základů daní / daní :	100 000	21000	0,0	0,0 0	0,00	0,0
---	---------	-------	-----	----------	------	-----

*Základ daně/Daň 1 - základní sazba daně, 2 - první snížená sazba daně, 3 - druhá snížená sazba daně *) Datum povinnosti přiznat daň dle § 21 ZDPH*

Č.řádku	DIČ dod.	Ev. číslo daňového dokladu	DPPD*	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3	Použit poměr (ANO/NE)	44 ZDPH
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	CZ112233	987		100 000	21 000						

Tab. 4.9 Ukázka zápisu v Přiznání k DPH

Zdroj: vlastní zpracování

IV. Nárok na odpočet daně			Základ daně	V plné výši	Krácený odpočet	
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní	40	100 000		21 000	
	snížená	41				
Odpočet daně celkem (40 + 41 + 42+ 43 + 44 + 45)		46			21 000	
V. Krácení nároku na odpočet daně						
Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně		50		0		
Hodnota plnění nezapočítávaných do výpočtu koeficientu (§ 76 odst. 4)	S nárokem na odpočet			Bez nároku na odpočet		
			51	0	0	
Část odpočtu daně v krácené výši		52	Koeficient (%)	80	Odpočet	16 800

Zdroj: vlastní zpracování

V předchozích dvou příkladech byly definovány dva způsoby uplatnění nároku na odpočet DPH z neziskových organizací. V případě, že organizace používá přijaté zdanitelné plnění pro své ekonomické aktivity i pro aktivity s nimi nesouvisející, může být uplatněn nárok na odpočet v poměrné výši (podle paragrafu 75 zákona o DPH). Naproti tomu v případě, že organizace přijaté zdanitelné plnění používá pro své ekonomické aktivity, ale současně i pro „účely plnění s nárokem na odpočet daně, tak také pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně“³⁴, může být uplatněn nárok na odpočet v krácené výši (podle paragrafu 76 zákona o DPH). Pokud platí oba zmíněné případy současně, je nejprve stanovena výše nároku na odpočet v poměrné výši a ta následně podléhá dalšímu krácení podle paragrafu 76 zákona o DPH. V případě odpočtu daně v poměrné výši je třeba posuzovat

³⁴ NIGRIN, Jiří. *Odpočet DPH v poměrné výši* [online]. 2.11.2012 [cit. 25.11.2020]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dph/odpocet-dph-v-pomerne-vysi/>

každé zdanitelné plnění zvlášť, u odpočtu daně v krácené výši se koeficient uplatňuje u všech přijatých plnění souvisejících s osvobozenými plněními.³⁵

Př.4) DPH při ubytovacích službách

Školské zařízení poskytuje svým studentům během školního roku možnost ubytování. Během letních prázdnin je toto ubytovací zařízení používáno pro ubytování turistů. Školské zařízení vystavilo studentům celkem fakturu za ubytování ve výši 15 200 Kč, ostatním ubytovaným byla vystavena faktura ve výši 11 880 Kč.

Školské zařízení používá tyto účty:

Odběratelé	311000
Ubytovací služby studenti	602000
Ubytovací služby ostatní	602001
DPH	343000

V Tab.4.10 je znázorněno zaúčtování účetních případů

Tab.4.10 Zaúčtování

Popis účetní operace	částka	MD	D
Fa za ubyt. Studenti	15 200	311000	602000
Fa za ubyt. ostatní	10 800	311000	321000
DPH 10 % ubyt.ost.	1 080	311000	343000

Zdroj: vlastní zpracování

Závěr: Ubytování studentů patří podle § 57 odst.2 mezi osvobozené činnosti bez nároku na odpočet, proto u ubytování studentů není účtováno DPH. Ubytování ostatních osob je zdanitelné plnění, které patří podle přílohy 2 a zákona č.235/2004 Sb. o DPH do druhé snížené sazby.

V následující Tab. 4.11 je znázorněna částka z faktury v kontrolním hlášení za dané období, V Tab. 4.12 jsou zobrazeny částky z faktury v přiznání k DPH.

³⁵INCA.Nezisková organizace a DPH [online]. 2012 [cit. 25.11.2020]. Dostupné z: <http://www.inca.cz/danove-poradenstvi/neziskova-organizace-dane/neziskova-organizace-dph>

Tab.4.11 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení

A. ODDÍL - Plnění, u kterých je plátce povinen přiznat daň a uskutečnění plnění v režimu přenesení daňové povinnosti						
A.5. Ostatní uskutečnění zdanitelná plnění a přijaté úplaty s povinností přiznat daň dle § 108 odst. 1 písm. a) s hodnotou do 10.000,- Kč včetně daně, nebo plnění, u nichž nevznikla povinnost vystavit daňový doklad						
Číslo řádku	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3
	1	2	3	4	5	6
1	0,00	0,00	0,00	0,00	10 800,00	1 080,00

Faktura pro studenty zde není uvedena, protože nepodléhá DPH.

Zdroj: vlastní zpracování

Tab.4.12 Ukázka zápisu v Přiznání k DPH

V. Krácení nároku na odpočet daně			
Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně	50	15 200	
Hodnota plnění nezapočítávaných do výpočtu koeficientu (§ 76 odst. 4)	51	S nárokem na odpočet	Bez nároku na odpočet
Část odpočtu daně v krácené výši	52	Koeficient (%)	Odpočet
Vypořádání odpočtu daně (§ 76 odst. 7 až 10)	53	Vypořádací koeficient (%)	Změna odpočtu
VI. Výpočet daně			
Úprava odpočtu daně (§ 78 a násl.)		60	
Vrácení daně (§ 84)		61	
Daň na výstupu (1 až 13-61 + daň podle § 108 jinde neuvedená)		62	1 080
Odpočet daně (46 V plné výši + 52 Odpočet + 53 Změna odpočtu + 60)		63	
Vlastní daňová povinnost (62-63)		64	1 080
Nadměrný odpočet (63-62)		65	
Rozdíl oproti poslední známé dani při podání dodatečného daňového přiznání (62-63)		66	

Zdroj: vlastní zpracování

Př.5) DPH při přijetí služeb ze zemí EU

Obecní úřad, příspěvková organizace, uzavřel smlouvu na zhotovení webové prezentace obce se společností registrovanou k dani v Rakousku. Cena za zhotovení prezentace je stanovena na 1950 EUR. Kurz k dni přijetí faktury je 26,465.

Obecní úřad používá tyto účty:

Přijaté služby	518000
Dodavatelé	321000
DPH	343000

V Tab. 4.13 je znázorněno zaúčtování

Popis účetní operace	částka	MD	D
Fa za webovou prezent.	51 606,75	518000	321000
DPH fa z Rakouska	10 834,42	395000	343000
DPH vstup	3 251,22	343000	395000

Zdroj: vlastní zpracování

Místem plnění v tomto případě je podle §9 odst. 1 tuzemsko, jelikož příjemce služby má sídlo v tuzemsku. Webová prezentace obecního úřadu slouží i pro ekonomickou činnost z 30 %, proto si může obecní úřad uplatnit částečně i odpočet DPH. DPH na výstupu uvede do řádku 5 přiznání k DPH a v Kontrolním hlášení bude v odd. A2. Nárok na částečný odpočet uvede obecní úřad na ř. 43 přiznání k DPH. V následujících Tab. 4.13 a 4.14 je znázorněno uvedení údajů do jednotlivých daňových přiznání a hlášení.

Tab. 4.14 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení

A. ODDÍL-Plnění, u kterých je plátce povinen přiznat daň a uskutečněná plnění v režimu přenesení daňové povinnosti									
A.2. Přijatá zdanitelná plnění, u kterých je povinen přiznat daň příjemce dle § 108 odst. 1 písm. b), c) a d) (§ 24, § 25) (v případě plnění podle § 108 odst. 3 písm. b) jde o plnění přijatá od 29.7.2016).									
Kontrolní součet základů daní / daní :				51 606,75	10 834,42	0,00	0,00	0,00	0,00
Základ daně/Daň 1 - základní sazba daně, 2 - první snížená sazba daně, 3 - druhá snížená sazba daně **) Datum povinnosti přiznat daň dle § 24 nebo § 25 ZDPH ***) v případě plnění podle § 108 odst. 1 písm. d) jde o plnění přijatá od 29.7.2016									
Číslo řádku	Identifikace dodavatele (VAT ID)	Ev. číslo daňového dokladu	DPPD**	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	AT12345678	11	15.11.2020	51 606,75	10 834,42				

Zdroj: vlastní zpracování

Tab.4.15 Ukázka zápisu v Přiznání k DPH

Přijetí služby s místem plnění podle § 9 odst. 1 od osoby registrované k dani v jiném členském státě	základní	5	51 607	10 834	
	snížená	6			
IV. Nárok na odpočet daně			Základ daně	V plné výši	Krátcený odpočet
Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13	základní	43	51 607		3 251
	snížená	44			
Vypořádání odpočtu daně (§ 76 odst. 7 až 10)	53	Vypořádací koeficient (%)		Změna odpočtu	3 251
Daň na výstupu (1 až 13-61 + daň podle § 108 jinde neuvedená)			2	6	10 834
Odpočet daně (46 V plné výši + 52 Odpočet + 53 Změna odpočtu + 60)			3	6	3 251
Vlastní daňová povinnost (62-63)			4	6	7 583

Zdroj: vlastní zpracování

Př.6) DPH při investiční výstavbě

Veřejná vysoká škola (dále jen VVŠ) bude opravovat budovu školy pro rozšíření výuky. Celková cena faktur za opravy byla 2 408 962 Kč bez DPH. Koeficient pro daný rok činí 79 %. VVŠ používá v průběhu roku zálohový koeficient z roku předešlého, na konci roku bude muset provést přepočty podle § 76 odst. 7.

VVŠ používá tyto účty:

Stavby	021100
Nedokončený dlouhodobý majetek stavby	042100
Dodavatelé	321100
DPH	343900
Fond investičního majetku	901100

DPH bude vyřešeno tímto způsobem:

Základ daně 21 %	2 408 962	Kč
DPH 21 %	505 882	Kč
DPH po krácení koeficientem	399 646,80	Kč

Na konci roku musí provést přepočtení koeficientem podle skutečného plnění. V prosinci bude také budova kolaudována, budou vypočteným koeficientem přepočteny všechny faktury za stavbu. Na konci roku byl zjištěn koeficient stejný, škola tedy nemusí dělat přepočtení za daný rok. Bylo-li, na úhradu faktur použito dotací, musí být i tyto dotace opraveny o částku vypořádacího koeficientu. Tato oprava bude provedena pouze v těch letech, kdy byl koeficient vyšší, než je vypořádací koeficient. V Tab. 4.16 je znázorněno zaúčtování transakcí a v Tab. 4.17 a 4.18 je znázorněno uvedení údajů do jednotlivých daňových přiznání a hlášení.

Tab. 4.16 Zaúčtování transakcí

Popis účetní operace	částka	MD	D
Fa za stavbu	2 408 962	042100	321100
DPH	399 646,80	343500	321100
Neuplatněné DPH	106 117,20	042100	343500
Zařazení majetku	2 408 962	021100	042100

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.17 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení

B. ODDÍL - Přijatá zdanitelná plnění s místem plnění v tuzemsku
B.2. Přijatá zdanitelná plnění a poskytnuté úplaty, u kterých příjemce uplatňuje nárok na odpočet daně dle § 73 odst. 1 písm. a) s hodnotou nad 10.000,- Kč včetně daně a všechny opravy odpočtu v souvislosti s nedobytnými pohledávkami bez ohledu na limit

				Kontrolní součet základů daní / daní :							
				2 408 962	505 882,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
<i>Základ daně/Daň 1 - základní sazba daně, 2 - první snížená sazba daně, 3 - druhá snížená sazba daně *) Datum povinnosti přiznat daň dle § 21 ZDPH</i>											
Číslo řádku	DIČ dodavatele	Ev. číslo daňového dokladu	DPPD*	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3	Použit poměr (ANO/NE)	§ 44 ZDPH
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	CZ12345678	9999	31.12.2020	2 408 962,00	505 882,00						

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.18 Ukázka zápisu v Přiznání k DPH

IV. Nárok na odpočet daně			Základ daně	V plné výši		Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní	40	2 408 962			505 882
	snížená	41				
Část odpočtu daně v krácené výši		52	Koeficient (%)	79	Odpočet	399 647
Odpočet daně (46 V plné výši + 52 Odpočet + 53 Změna odpočtu + 60)					63	399 647

Zdroj: vlastní zpracování

Př.7) Výpočet zálohového a vypořádacího koeficientu

Z velké míry je výpočet zálohového a vypořádacího koeficientu u neziskových organizací velkým problémem. Není totiž daná přesná metodika, co se z výnosů započítává a co ne.

Vypořádacího koeficient: Je to podíl, v jehož čitateli je souhrn částek bez daně za všechna uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně a ve jmenovateli je čitatele a všech uskutečněných plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně.

Uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně: 460 546 Kč

Uskutečněná plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet: 1 025 310 Kč

$$\text{Zálohový koeficient} = \frac{460\,546}{460\,546 + 1\,025\,310} = 0,3099 = 31\% \quad (4.3)$$

Koeficient se zaokrouhlí na celé procenta nahoru.

Na konci kalendářního roku, v přiznání k DPH za prosinec daného roku musí nezisková organizace vypočítat roční vypořádání nároku na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění, kde byl uplatněn nárok a odpočet byl zkrácen. Tento vypočtený koeficient bude nezisková organizace používat jako zálohový pro celý následující rok.

Vypořádací koeficient (K) vypočteme, podle vzorečku (4.4):

$$K = \frac{X1 - X2}{(X1 - X2) + (Y1 - Y2)} \quad (4.4)$$

kde $X1$ je $\sum \check{r}.1 + \check{r}.2 + (\sum \check{r}.20 \text{ až } 26) + \check{r}.31$ v přiznání k DPH za všechny měsíce zdaňovacího období daného kalendářního roku, $X2$: $\sum \check{r}.51$ (s nárokem na odpočet) za všechna zdaňovací období daného kalendářního roku, $Y1$: $\sum \check{r}.50$ za všechny měsíce zdaňovacího období daného kalendářního roku, $Y2$: $\sum \check{r}.51$ (bez nároku na odpočet) za všechna zdaňovací období daného kalendářního roku.

V Tab. 4.19 jsou shrnuty podklady z jednotlivých přiznání k DPH pro výpočet.

Tab. 4.19 Podklady pro výpočet

ř. DAP	I-III.	IV.-VI.	VII.-IX.	X.-XII.	Σ za kal. rok
ř.1	65937	150411	75844	132687	424879
ř.2	11057	13911	9702	12911	47581
ř.20	0	8557	0	15859	24416
ř.25	0	694	0	988	1682
ř.50	266374	581627	276314	483613	1607928
ř.51 SN	0	0	0	0	0
ř.51 BN	25900	74250		92150	192300

Zdroj: vlastní

SN= s nárokem na odpočet

BN= bez nároku na odpočet

$$\text{Vypořádací koeficient} = \frac{424879 + 47581 + 24416 + 1682}{(424879 + 47581 + 24416 + 1682) + (1607928 - 192300)} = \frac{498558}{(498558) + (1415628)} = 0,2604 = 26\%$$

Př.8) Místo plnění DPH u školení pořádaného zahraničním subjektem

VVŠ se zúčastnila školení, které pořádala Rakouská organizace v Rakousku, která je registrovaná k dani.

1. Školení v Rakousku – v místě pořadatele: místo plnění je ČR, v tomto případě se určí místo plnění podle 10 b ZDPH (služba uvedená ve výjimkách ze základního pravidla), pokud se jedná o oprávnění se školení účastnit. (za sjednanou úplatu vzniká příjemci oprávnění se školení účastnit a jedná se o tzv. „otevřenou akci“). Jedná se o službu neuvedenou ve výjimkách ze základního pravidla (základní pravidla jsou vymezena v § 9 odst. 1 – příjemce služby je osoba povinná k dani

2. Školení probíhá v ČR – v místě VVŠ: místo plnění je v ČR, i v tomto případě se místo plnění určí také podle § 10b ZDPH – tam, kde se akce koná (jedná se o výjimku ze základního pravidla), nikoli podle § 9 odst. 1 ZDPH podle sídla příjemce plnění.

3. Rakouský pořadatel není registrován k DPH: osvobození by mohlo být aplikováno jenom tehdy, pokud by pro to byly splněny podmínky vymezené národním zákonem o DPH v zemi EU, kde je určeno místo plnění. U služeb s místem plnění v tuzemsku přichází v úvahu § 57 odst. 1 písm. d) ZDPH – (vzdělávací seminář – školení realizovaný subjektem, který má akreditaci). Funguje tak, že pokud např. česká organizace, která není plátcem, pořádá v ČR vzdělávací semináře, na které se nevztahuje osvobození od daně podle § 57 ZDPH, vstupují jí úplaty za takto realizovaná školení do obrátu pro účely registrace. Dokud není plátcem daň u takto realizovaných seminářů neuplatňuje. Obdobně by to mělo v Rakousku.

V následujících Tab. 4.20 a 4.21 bude znázorněno zobrazení v Kontrolním hlášení a v přiznání k DPH.

Tab. 4.20 Zobrazení v Kontrolním hlášení

A. ODDÍL - Plnění, u kterých je plátec povinen přiznat daň a uskutečnění plnění v režimu přenesení daňové povinnosti									
A.2. Přijatá zdanitelná plnění, u kterých je povinen přiznat daň příjemce dle § 108 odst. 1 písm. b), c) a d) (§ 24, § 25) (v případě plnění podle § 108 odst. 3 písm. b) jde o plnění přijatá od 29.7.2016).									
			Kontrolní součet základů daní / daní :						
			1 000,00	210,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Základ daně/Daň 1 - základní sazba daně, 2 - první snížená sazba daně, 3 - druhá snížená sazba daně **) Datum povinnosti přiznat daň dle § 24 nebo § 25 ZDPH ***) v případě plnění podle § 108 odst. 1 písm. d) jde o plnění přijatá od 29.7.2016									
Číslo řádku	Identifikace dodavatele (VAT ID)	Ev.číslo daňového dokladu	DPPD**	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	AT112233	9	15.11.2020	1 000,00	210,00				

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.21 Zobrazení v Přiznání k DPH

I. Zdanitelná plnění		ř.	Základ daně	Daň na výstupu
Ostatní zdanitelná plnění, u kterých je povinnost přiznat daň při jejich přijetí (§ 108)	základní	12	1 000	210
	snížená	13		
Ze zdanitelných plnění vykázanych na řádcích 3 až 13	základní	43	1 000	210
	snížená	44		0

Zdroj: vlastní zpracování

Pozn. K přiznání k DPH

Odpočet v ř. 43, bude ale pouze v případě, že školení souviselo s uskutečněním plnění zdanitelných, popř. to využít bylo v režimu krácení. V případě, že se školení týkalo výhradně plnění osvobozených od daně bez nároku, odpočet nelze uplatnit. Pokud by nešel odpočet uplatnit, VVŠ by musela z tohoto školení DPH odvést. V našem případě je to 210 Kč.

5. UKÁZKOVÝ PŘÍKLAD VYBRANÉ ORGANIZACE

Tato část práce je věnována konkrétní organizaci, která nechce být jmenována. Bude zde popis této organizace, řešení uplatňování DPH, a průběh kontroly DPH před jejím odesláním na příslušný Finanční úřad. Úvod bude věnován všeobecné části vybrané organizace, i z právní stránky.

5.1 Vymezení neziskové organizace – právní forma, předmět činnosti, zakládací listiny

Sledovaná nezisková organizace zaměřující se na ochranu zvířat měla při svém vzniku statut občanského sdružení a v regionu funguje od roku 2000. Působí v Jihomoravském kraji. Hlavní ideou organizace je přesvědčení, že všechna zvířata bez rozdílu si zaslouží zajistit své životní potřeby, stejně jako řádné a spravedlivé zacházení. V praxi to však není vždy realitou. Organizace se proto zaměřuje na podporu zdraví a zajištění pohody všech zvířat, zejména těch, která překonala týrání a jiné těžkosti. Pomáhá při záchraně a ochraně nevinných zvířat tak, aby mohla překonat prodělaná trápení, a nakonec vést šťastný a zdravý život se zodpovědnými vlastníky nebo v jejich přirozeném prostředí jako bezpečným útočištěm před nouzí. Primárním cílem spolku na pomoc zvířatům je aktivně pomáhat opuštěným a bezprizorním zvířatům v útulku, poskytovat finanční a materiální zabezpečení a pořádat akce pro veřejnost zaměřené na podporu šíření veřejné osvěty a propagace spolku a jeho cílů.

Co se týče právní formy organizace, poté, co vstoupil v účinnost zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti právní úpravy neziskových organizací došlo k některým změnám, které se dotkly i zkoumaného občanského sdružení. Občanské sdružení se „přeměnilo“ v novou právní formu, tzv. zapsaný spolek (tzn. spolek zapsaný do spolkového rejstříku). Zakládací listina uvádí, že spolek je dobrovolným, nevládním a neziskovým svazkem občanů, ve kterém se sdružují dobrovolní ochránci zvířat k poskytování obecně prospěšných činností v oblasti ochrany opuštěných, týraných a zatoulaných zvířat. Co se týče předmětu činnosti, nezisková organizace provozuje útulek pro záchranu zvířat a také využívá internetovou aplikaci jako způsob, jak propojit zvířata s potenciálními majiteli. Pro jednotlivá zvířata jsou v aplikaci vytvořeny profily s informacemi o konkrétním zvířeti i o tom, jak by si ho mohli zájemci adoptovat. Aplikace uživatelům rovněž umožňuje, aby organizaci poskytli finanční dar, adoptovali si mazlíčka online nebo dobrovolně chodili se zvířaty na procházky. Motivem těchto aktivit je nabídnout uživatelům hledajícím zvířecí společnost možnost, jak pomoci opuštěným zvířatům.

Nezisková organizace je právnická osoba sdružující osoby pomáhající zvířatům v Brně a jeho okolí. Účelem existence spolku je přesvědčení, že závažnému tématu ochrany opuštěných a ohrožených zvířat není v Jihomoravském kraji věnována dostatečná pozornost a

zvířatům není poskytována potřebná péče a možnosti nalezení nových majitelů. V případě zjištění týrání zvířat spolek podává podnět k šetření případu kompetentním orgánům, případně poskytuje poradenství ke konkrétním případům. Jedním z jeho cílů je dosáhnout změny legislativy (právních předpisů, zákonů, vyhlášek a nařízení týkající se tematiky ochrany zvířat) ve věci chápání zvířete jako živé bytosti a nikoli věci. Budoucím úkolem je vybudování sítě pěstounských rodin jako přestupných stanic pro zvířata. Spolek se také zajímá o situaci v oblasti ochrany zvířat nejen ve svém regionu, ale v celé České republice i v zahraničí. Základním účelem a hlavním posláním spolku je ochrana opuštěných, týraných a zatoulaných zvířat, zajištění kompletní veterinární péče, odchyt bezprizorních zvířat a jejich navrácení majiteli (případně následná adopce zvířete novými majiteli, nebo vypuštění zvířete zpět do lokality odchyty), osvětová činnost, poskytování pomoci, informací a poradenství majitelům zvířat, kooperace s dalšími organizacemi věnujícími se ochraně zvířat, budování prostorů a karanténních klecí pro poskytnutí azylu zvířatům, pořádání vzdělávacích akcí (přednášky, semináře, besedy na školách), aukcí, vedení zájmových kroužků pro děti tak, aby se naučily správnému chování a zacházení se zvířaty a naučily se zodpovědnosti vůči zvířatům.

5.2 Právní dokumenty – nutno dodržovat neziskovou organizací

Hlavním právním dokumentem, který musí nezisková organizace dodržovat, je nový občanský zákoník. „V případě založení spolku za účelem veřejné prospěšnosti, pokud svojí činností spolek bude přispívat k dosahování obecného blaha, zakotvuje občanský zákoník právo při splnění zákonem stanovených podmínek na zápis statusu veřejné prospěšnosti činnosti dotčeného spolku do veřejného rejstříku. Potíž je v tom, že nový občanský zákoník dostatečně nedefinuje, jaká činnost je veřejně prospěšnou (pouze § 146) a dokonce zrušuje zákon 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ze kterého by se v dané situaci mohlo vycházet.“³⁶ Co se týče daňových právních předpisů, neziskové organizace v České republice tvoří zvláštní kategorii daňových subjektů. Na druhou stranu, jestliže organizace prokáže v souladu se zákonem o daních z příjmů, že disponuje statutem veřejně prospěšného poplatníka, neplatí pro ni pravidla zdanění vztahující se na subjekty založené primárně za účelem dosažení zisku. „*Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím*

³⁶ *Spolky a jejich postavení dle nového Občanského zákoníku* [online]. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/file/8783/>

orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.“ Lze konstatovat, že sledovaný spolek je veřejně prospěšným poplatníkem.³⁷

Základními právními předpisy, které musí spolek dodržovat, jsou: zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ), zákon 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, zákon 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, zákon 262/2006 Sb., zákoník práce. Co se týče účetních a daňových předpisů, jde především o zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v aktuálním znění, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, zákon 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, zákon 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, zákon 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. V oblasti veřejných sbírek a dobrovolnictví jde o zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a zákon 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. V oblasti sociálních služeb a zaměstnávání postižených osob jde o zákon č. 108/2006 o sociálních službách a zákon 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Co se týče dalších právních dokumentů, spolek musí fungovat v souladu s Ústavou České republiky, zákon č. 1/1993, ve znění pozdějších předpisů, Listinou základních svobod a práv, zákon č. 2/1993 Sb., zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 549/1991 Sb. České národní rady o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

5.3 Popis financování neziskové organizace

Pro financování svých aktivit využívá nezisková organizace několik zdrojů příjmů: příjmy z vlastní činnosti (poplatky a platby), veřejné zdroje a filantropie (dary a dobrovolnictví). Zapsaný spolek funguje v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Jeho příjmy tvoří především členské příspěvky a finanční dary od příznivců spolku. Spolek používá soustavu jednoduchého účetnictví a o svém hospodaření informuje prostřednictvím každoroční finanční zprávy doplněné výroční zprávou (v okamžiku, kdy se spolek stane plátcem DPH, nemůže vést nadále jednoduché účetnictví a musí přejít na podvojně účetnictví). Ve finanční zprávě je uveden stav finančních prostředků a stav příjmů a výdajů. Výdaje a příjmy jsou uvedeny jako celkové sumy ve výši platné pro předchozí rok. V dalším kroku jsou výdaje a příjmy blíže rozepsány ve formě jednotlivých položek. Všechny uvedené údaje mají oporu v příslušných účetních dokladech. K hlavním výdajům spolku patří

³⁷ Zákon č. 586/1992 Sb., zákon České národní rady o daních z příjmů.

prostředky vynaložené na zajištění zdraví a pohody zvířat (krmiva, ubytování, veterinární ošetření, hračky apod.). Mezi příjmy patří členské příspěvky, prostředky získané z adopcí zvířat, finanční dary a prostředky získané prodejem reklamních předmětů. Stav finančních prostředků pak uvádí položky, které jsou součástí majetku spolku. Je zde uveden počáteční a konečný stav finančních prostředků, které má spolek k dispozici v pokladně a na svém bankovním účtu, viz Tab. 5.1 a Tab. 5.2

Tab.5.1 Celkové příjmy spolku za rok 2020

Celkové příjmy za rok 2020 (Kč)	
Peněžité dary	55 644
Adopční poplatky	7 800
Členské příspěvky	18 500
Příjmy z prodeje	260 064
Nepeněžité dary	31 000
Dotace	200 000
Celkem	573 008

Zdroj: interní údaje

Tab. 5.2 Celkové výdaje spolku za rok 2020

Celkové výdaje za rok 2020 (Kč)	
Veterinární ošetření	150 880
Krmivo	108 600
Ubytování	120 000
Adopční poplatky – poštovné	850
Bankovní poplatky	600
Provoz e-shopu	200 000
Celkem	143 400

Zdroj: interní údaje

5.4 Rozdělení činností na hlavní a vedlejší – charakteristika jednotlivých činností spolku

Sledovaným subjektem je jihomoravská nezisková organizace – spolek zapsaný do spolkového rejstříku a zaměřující se na pomoc opuštěným či ohroženým zvířatům. Hlavní činností spolku je pomoc zvířatům a jejich ochrana. Podnikatelskou činnost provádí spolek jako vedlejší činnost. Zisk získaný z této činnosti je použit na podporu dosažení primárních cílů spolku. Podnikání spolku je podle stanov spolku provozováno v rámci vedlejší hospodářské činnosti na základě získaného živnostenského oprávnění. Původním účelem spolku není podnikání, spolek je neziskový, nicméně se rozhodl právě v rámci vedlejší hospodářské činnosti s účelem podpory hlavní činnosti spolku podnikat s tím, že získaný zisk bude možné použít pouze pro zajištění činnosti spolku. Podnikání spolku není jeho hlavní činností, nýbrž vedlejší hospodářskou činností, která je podporou hlavní činnosti. Dosažený zisk je použit výhradně pro činnost spolku, včetně zajištění jeho správy.

5.4.1 Hlavní činnost spolku

Primární činností spolku je zajištění provozu a správa útulku pro zvířata, a to při dodržování všech platných právních předpisů (včetně hygienických). V útulku se jeho pracovníci starají o opuštěná či týraná zvířata až do okamžiku, kdy jsou předána novým majitelům. Spolek se zároveň aktivně snaží hledat potenciální majitele prostřednictvím internetové aplikace. Provádí také odchyt nalezených zvířat. Spolek dále poskytuje poradenské služby odborné i široké veřejnosti v oblasti ochrany a práv zvířat, provádí osvětovou činnost a poskytuje vzdělávací a informační aktivity (mimo jiné formou přednášek a besed ve školách), kooperuje s dalšími organizacemi zaměřujícími se na ochranu zvířat, a to jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

5.4.2 Vedlejší činnost spolku

V rámci svých vedlejších činností spolek provádí podnikatelskou činnost. Účelem těchto aktivit je podporovat hlavní činnosti spolku a finančně zajistit jejich chod. Je však třeba poznamenat, že v původních stanovách spolku tento typ činností není uveden. Mezi vedlejší činnosti patří především prodej reklamních předmětů s tématem zvířat a jejich ochrany prostřednictvím internetového e-shopu: jde například o balící papíry, desky na dokumenty, školní potřeby (penály, batohy, zápisníky, bloky, sešity), fotoalba, hry, diáře a kalendáře, dárkové poukazy, magnetky, placky, tašky, záložky, knihy, obrazy, samolepky, pohledy, přání, obálky, trika a mikiny, pamlsky a hračky pro zvířata apod.

5.5 Sledování obratu neziskové organizace pro účely DPH

Podle zákona o DPH je spolek osobou povinnou k dani, a při svých aktivitách se tedy musí soustředit na správné stanovení obratu i aplikaci jednotlivých ustanovení zákona o DPH. Zákon stanoví, že: „*Osobou povinnou k dani je i právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomické činnosti.*“³⁸ Proto je sledovaná nezisková organizace plátcem daně z přidané hodnoty a pro účely DPH musí sledovat obrat. Co se týče vymezení plnění započítávaných do obratu, započítávají se uskutečněná zdanitelná plnění, tzn. plnění, která jsou předmětem daně ve smyslu §2 zákona o dani z přidané hodnoty a nejsou osvobozená od daně. Co se týče způsobu vedení evidence pro účely DPH, spolek zaznamenává následující údaje: datum uskutečnění zdanitelného plnění, číslo dokladu, základ daně, daň, předmět plnění, dodavatel/odběratel, u přijatých zdanitelných plnění jejich zařazení do skupiny s plným či částečným nárokem na odpočet daně, u uskutečněných plnění majetek, který byl pro tato plnění použit pro účely stanovení poměrného koeficientu.

Spolek realizuje hlavní a vedlejší činnost, z čehož vyplývá, že musí všechny své příjmy a vynaložené výdaje rozčlenit. Dále je povinen určit, jaké typy příjmů získal, zdali se jedná o příjmy, které se budou či nebudou zahrnovat do základu daně. V Tab.5.3 je znázorněno, jak spolek zaznamenal obrat pro účely DPH. Na základě překročení limitu 1 000 000 Kč spolek podá do 15. listopadu 2020 žádost o registraci k DPH podle §6 ZDPH (viz příloha č.4). Na základě rozhodnutí místně příslušného Finančního úřadu je spolek plátcem DPH od 1.1.2020.

³⁸ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Tab.5.3 Záznam obrátů pro účely DPH

Měsíc/rok	Úhrn výnosů vstupujících do obrátu	Kumulace obrátu ve sledovaném období
04/2019	94 850 Kč	94 850 Kč
05/2019	115 555 Kč	210 405 Kč
06/2019	149 990 Kč	360 395 Kč
07/2019	150 434 Kč	510 829 Kč
08/2019	141 312 Kč	652 141 Kč
09/2019	159 456 Kč	811 597 Kč
10/2019	197 559 Kč	1 009 156 Kč
11/2019	170 369 Kč	1 179 525 Kč

Zdroj: interních údajů

Spolek jako osoba povinná k dani má nárok na odpočet daně u přijatého zdanitelného plnění, pokud toto plnění pořídila v období zahrnujícím dvanáct po sobě jdoucích měsíců přede dnem, kdy se stala plátcem, a je ke dni, kdy se tato osoba stala plátcem, součástí jejího obchodního majetku. Má také nárok na odpočet daně rovněž u přijatého zdanitelného plnění, pokud toto plnění pořídila v období zahrnujícím 60 po sobě jdoucích měsíců přede dnem, kdy se stala plátcem, toto plnění se stalo součástí dlouhodobého majetku, který byl uveden do stavu způsobilého k užívání v období 12 po sobě jdoucích měsíců přede dnem, kdy se stala plátcem, a to před uvedením tohoto dlouhodobého majetku do stavu způsobilého k užívání a tento dlouhodobý majetek je ke dni, kdy se stala plátcem, součástí jejího obchodního majetku.³⁹

Co se týče přiznání k dani z přidané hodnoty, lze konstatovat, že sledovaný spolek v rámci svých aktivit uskutečňuje jak plnění, u kterých může uplatnit nárok na odpočet daně, tak především plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. To znamená, že spolek musí analyzovat přijatá zdanitelná plnění na základě toho, jak budou využita v budoucnu, zda u nich vzniká nárok na odpočet, případně v jaké výši. Spolek musí určit tzv. kvalifikovaný odhad – poměr, v němž bude konkrétní plnění použito pro ekonomickou

³⁹ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

činnost. Spolek musí vzít v úvahu též skutečnost, že některá z plnění jsou předmětem úpravy odpočtu po dobu více let (viz tzv. časový test DPH). U vlastněného majetku musí spolek analyzovat, v jakém poměru ho využívá pro aktivity, za jejichž účelem byl spolek vytvořen (tzn. účelu veřejně prospěšného), a pro ekonomické činnosti. Při určování nároku neziskových organizací na odpočet daně platí následující vztah:

$$\text{Daň na vstupu} \cdot \text{koeficient} = \text{nárok na odpočet daně}$$

$$\text{Celková daň na výstupu} - \text{nárok na odpočet daně} = \text{výsledná daň}$$

Je-li výsledná daň kladné číslo, vzniká povinnost tuto částku odvést do státního rozpočtu (daňová povinnost). Je-li výsledná daň záporné číslo = nadměrný odpočet.

Během předchozího období (přesněji v únoru roku 2020) spolek koupil vozidlo, konkrétně nový automobil (jehož dodavatelem je subjekt pocházející z České republiky) za pořizovací cenu 200 000 Kč. Tento údaj je v daňovém přiznání uveden jednorázově v řádku 47 v příslušném zdaňovacím období. Spolek předpokládal, že automobil bude využíván pro plnění v rámci ekonomické činnosti (ne výlučně pro budoucí zdanitelná plnění), ale též pro jiné účely nesouvisející s hospodářskou činností (ze 40 %). Tzn. v takovém případě má spolek právo uplatnit jenom část odpočtu daně z přidané hodnoty, která odpovídá použití pro účely, u nichž má nárok na odpočet. V tomto případě půjde o nárok na odpočet 60 % DPH, podle kvalifikovaného odhadu. V daňovém přiznání za čtvrté čtvrtletí roku 2020 byl určen krácící koeficient podle vztahu $K = \frac{S}{Z}$ ve výši 13 %. Podle tohoto koeficientu bude vypočítán nárok na odpočet daně za rok 2020, přičemž tento koeficient bude zároveň zálohovým koeficientem pro následující kalendářní rok 2021. V době, kdy spolek pořídil automobil, prozatím nebyl plátcem daně z přidané hodnoty, tudíž neuplatnil nárok na odpočet. Protože vozidlo zakoupil spolek méně než 12 měsíců před okamžikem registrace, má spolek právo na odpočet v daňovém přiznání podaném za čtvrté čtvrtletí roku 2020.

Výše daně byla stanovena na 123 000 Kč. Spolek může uplatnit nárok na odpočet v poměrné výši odpovídající rozsahu využívání vozidla pro ekonomické aktivity: kvalifikovaný odhad stanovil poměr využití pro ekonomické aktivity na 60 %, tzn. 60 % ze 123 000 Kč je 73 800 Kč. Když skončil kalendářní rok, spolek zjistil, že poměr využití vozidla pro ekonomické aktivity je o 15 % nižší (tzn. rozdíl je záporný minus 15 % a liší se o více než 10 %) – činí $(123\,000 \cdot 0,45) - 73\,800 = -18\,450$ Kč Spolek tedy bude muset v daňovém přiznání upravit uplatněnou výši odpočtu o tuto částku. „*Opravu plátce provede, podle § 75*

*odst. 4 ZDPH, v daňovém přiznání za poslední zdaňovací období kalendářního roku, ve kterém k uskutečnění zdanitelného plnění, jehož se oprava týká, došlo.*⁴⁰

5.5 Přehled jednotlivých přijatých a uskutečněných plnění

V závislosti na tom, zda je spolek příjemcem či poskytovatelem plnění, která jsou předmětem daně, lze plnění rozdělit na dva typy: přijatá (tato plnění poskytují spolku jiné osoby) a uskutečněná (spolek je uskutečňuje ve prospěch dalších osob). U spolku je třeba posuzovat všechna přijatá zdanitelná plnění a jejich využití v budoucnu, i to, jestli vůbec vznikl nárok na odpočet. Je obvykle stanoven kvalifikovaný odhad – poměr využití pro ekonomickou činnost. Musí být vyčísleno, v jakém poměru spolek majetek využívá pro hlavní činnost a pro vedlejší ekonomickou činnost. Do daně z přidané hodnoty například nejsou zahrnovány členské příspěvky podle stanov, interního předpisu apod., úroky na běžném účtu, dary, zálohy na akce, dotace a granty, protože v těchto případech se nejedná o úplatu za uskutečněné plnění. Spolek pro pomoc zvířatům v nouzi ve sledovaném období zaznamenával oba typy plnění.

Zdaňovacím obdobím spolku je u daně z přidané hodnoty kalendářní čtvrtletí, neboť u spolku nebyl překročen obrát 10 000 000 Kč za bezprostředně předcházející kalendářní rok. Během sledovaného období vykázal spolek jak přijatá plnění (s nárokem na odpočet daně i bez nároku na odpočet daně), tak uskutečněná plnění z těchto činností. Spolek podával daňové přiznání bezprostředně po dovršení zdaňovacího období, a to i v situaci, kdy mu nevznikla daňová povinnost. Na základě vedené evidence (z přijatých a uskutečněných zdanitelných období za třetí čtvrtletí roku 2020 a z nároku na odpočet v plné výši) bylo sestaveno přiznání k dani z přidané hodnoty.

Hodnota zdanitelných plnění (místo plnění v České republice) s nárokem na odpočet daně z přidané hodnoty se základní sazbou DPH činila 228 563 Kč, plnění se sníženou sazbou DPH 2 225 Kč, v režimu přenesené daňové povinnosti 5 748 Kč. Plnění s místem plnění mimo Českou republiku s nárokem na odpočet daně činila 4 815 Kč. Přijatá zdanitelná plnění od plátců činila 298 895 Kč se základní sazbou daně z přidané hodnoty a 59 450 Kč se sníženou sazbou daně z přidané hodnoty. Spolek si dále pořídil majetek v hodnotě 200 000 Kč. Hodnota osvobozených plnění bez nároku na odpočet daně z přidané hodnoty činila 1 600 000 Kč. Následující tabulky 5.4 až 5.7 ukazují příslušné hodnoty vyplněné v daňovém přiznání podaném na finanční úřad.

⁴⁰ NIGRIN, Jirí. *Odpočet DPH v poměrné výši* [online]. 2.11.2012 [cit. 5.2.2021]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dph/odpocet-dph-v-pomerne-vysi/>

Tab. 5.4 Přehled zdanitelných plnění

I. Zdanitelná plnění				
	Sazba	Řádek	Základ daně	Daň na výstupu
Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku	základní	1	228 563	
	snížená	2	2 225	
Pořízení zboží z jiného členského státu (§ 16; §17 odst. 6 písm. e); § 19 odst. 3/§ 19 odst. 6)	základní	3		
	snížená	4		
Přijetí služby s místem plnění podle § 9 odst. 1 od osoby registrované k dani v jiném členském státě	základní	5		
	snížená	6		
Dovoz zboží (§ 23)	základní	7		
	snížená	8		
Pořízení nového dopravního prostředku (§ 19 odst. 4/§ 19 odst. 6)		9		
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) - odběratel zboží nebo příjemce služeb	základní	10	5 748	
	snížená	11		
Ostatní zdanitelná plnění, u kterých je povinnost priznat daň při jejich přijetí (§ 108)	základní	12		
	snížená	13		

Zdroj: interní údaje

Tab. 5.5 Přehled ostatních plnění

II. Ostatní plnění a plnění s místem plnění mimo tuzemsko s nárokem na odpočet daně		
Dodání zboží do jiného členského státu (§ 64)	20	4 815
Poskytnutí služeb s místem plnění v jiném členském státě vymezených v § 102 odst. 1 písm. d) a odst. 2	21	
Vývoz zboží (§ 66)	22	
Dodání nového dopravního prostředku osobě neregistrované k dani v jiném členském státě (§ 19 odst. 4)	23	
Zasílání zboží do jiného členského státu (§ 8)	24	
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) - dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb	25	
Ostatní uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně (např. § 24a, § 67, § 68, § 69, § 70, § 89, § 90, § 92)	26	

Zdroj: interní údaje

Tab. 5.6 Nárok na odpočet

IV. Nárok na odpočet daně					
	sazba	Řádek	Základ daně	V plné výši	Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	Základní	40	298 895		
	Snížená	41	59 450		
Při dovozu zboží, kdy je správcem daně celní úřad		42			
Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13	Základní	43			
	Snížená	44			
Korekce odpočtů daně podle § 75, § 77, § 79 až § 79d		45			
Odpočet daně celkem (40+41+42+43+44+45)		46			
Hodnota pořízeného majetku vymezeného v § 4 odst. 4 písm. d) a e)		47			

Zdroj: interní údaje

Tab. 5.7 Krácení nároku na odpočet

V. Krácení nároku na odpočet daně			
	Řádek	Hodnota	
Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně	50	1 600 000	
Hodnota plnění nezapočítávaných do výpočtu koeficientu (§ 76 odst. 4)	51	S nárokem na odpočet:	Bez nároku na odpočet:
Část odpočtu daně v krácené výši	52	Koeficient (%):	Změna odpočtu:
Vypořádání odpočtu daně (§ 76 odst. 7 až 10)	53	Vypořádací koeficient (%):	Změna odpočtu:

Zdroj: interní údaje

Z údajů vyplněných v daňovém přiznání vyplývá, že spolek vykonává převážně činnosti osvobozené, u nichž nemá nárok na odpočet daně na vstupu. Kromě toho provozuje hospodářskou činnost, přičemž u té uplatňuje nárok na odpočet daně na vstupu. Spolek sleduje oba typy činností zvlášť, přičemž každé přijaté zdanitelné plnění je rozčleněno na vstupy pro zdanitelná plnění s plným nárokem na odpočet daně a vstupy pro osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně. V daňovém přiznání tedy nejsou přijatá zdanitelná plnění kombinována, a spolku tak nevzniká povinnost uplatnit nárok na odpočet v krácené výši.

V příloze č.13 a 14 je zobrazen přehled jednotlivých plnění v roce 2020, s uvedením data uskutečnění zdanitelného plnění, předmětu plnění, dodavatele/odběratele a hodnoty plnění (v Kč).

5.6 Výpočet zálohového koeficientu

Jako plátce daně z přidané hodnoty je spolek povinen krátit nárok na odpočet daně na vstupu u přijatých zdanitelných plnění, která použije podle § 72 odst. 6 zákona o dani z přidané hodnoty (ZDPH) k uskutečnění: plnění, u nichž vzniká plný nekrácený nárok na odpočet daně na vstupu (§ 72 odst. 1 ZDPH) a současně plnění od daně osvobozených bez

nároku na odpočet daně na vstupu (§ 51 ZDPH).⁴¹ Stanovení zálohového a vypořádacího koeficientu může být pro spolek náročné, a to především kvůli nejasnostem, které výnosy by měl do výpočtu začlenit. Zálohový koeficient pro krácení nároku na odpočet je vypočítán jako zlomek, kde v čitateli jsou sečteny částky bez daně za všechna uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně, a ve jmenovateli je číselník včetně souhrnu uskutečněných plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně.

Vydeme-li z daňového přiznání podaného spolkem, suma všech uskutečněných plnění s nárokem na odpočet daně činila $228\,563 + 2\,225 + 5\,748 + 4\,815 = 241\,351$ Kč. Suma uskutečněných plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet byl $1\,600\,000$ Kč. Z těchto hodnot určíme výši zálohového koeficientu:

$$\text{Zálohový koeficient} = \frac{\text{součet částek uskutečněných plnění s nárokem bez daně}}{\text{částku z číselníku} + \text{součet částek plnění osvobozeného od daně bez nároku na odpočet}} \quad (4.5)$$

$$\text{Zálohový koeficient} = \frac{241351}{241351+1\,600\,000} = \frac{241351}{1841351} = 0,13107 = 13,1\%$$

Hodnota zálohového koeficientu se zaokrouhluje vždy na celé procento, tzn. lze konstatovat, že výše zálohového koeficientu činí 13 %. Z výpočtu je zřejmé, že hlavní vliv na hodnotu zálohového koeficientu má hodnota osvobozených plnění bez nároku na odpočet daně. Protože se hodnota osvobozených plnění bez nároku na odpočet daně uvádí ve jmenovateli zlomku, platí, že čím vyšší je její hodnota, tím nižší bude výše zálohového koeficientu.

V okamžiku, kdy skončí daný kalendářní rok, je spolek povinen vypořádat nárok na odpočet daně u všech přijatých zdanitelných plnění, u nichž během daného kalendářního roku nárok na odpočet zkracoval. V tomto případě jde o tzv. vypořádací koeficient, který spolek uvede v daňovém přiznání za poslední čtvrtletí kalendářního roku. Tímto způsobem určený koeficient bude sloužit jako zálohový koeficient pro další kalendářní rok. Hodnotu vypořádacího koeficientu spolek vypočítá podle vztahu,

$$\text{Vypořádací koeficient} = \frac{H1-H2}{(H1-H2)+(I1-I2)}, \quad (4.6)$$

kde $H1$ je určena z daňového přiznání, konkrétně je to suma řádků 1 +2 + (suma řádků 20 až 26) + řádek 31 za všechna zdaňovací období kalendářního roku, $H2$: je suma v řádku 51 s nárokem na odpočet za všechna zdaňovací období daného kalendářního roku, $I1$: je suma v řádku 50 za všechna zdaňovací období daného kalendářního roku, $I2$: je suma v řádku 51

⁴¹ PILAŘOVÁ, Ivana. *Vypořádací a zálohový koeficient* [online]. 17.10.2019 [cit. 15.1.2021]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/vyporadaci-a-zalohovy-koeficient-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EkQWDkVsOQKEdYcCBOWqewX2ZspOsA8wwA/>

bez nároku na odpočet za všechna zdaňovací období daného kalendářního roku. Následující Tab.5.10 ukazuje podobu daňového přiznání, které spolek na ochranu zvířat podal za rok 2020:

Tab. 5.8 Přiznání k DPH spolku na ochranu zvířat za rok 2020

Daň.přizn. spolku	1-3/2020	4-6/2020	7-9/2020	10-12/2020	∑ hodnot za rok 2020
řádek 1	401 500	60 232	695 211	1 255 316	2 412 259
řádek 2	10 840	46 580	29 456	70 410	157 286
řádek 20	0	10 001	0	15 899	25 900
řádek 25	0	0	0	1 500 000	1 500 000
řádek 50	1 500 987	2 160 200	1 900 223	2 228 100	7 789 510
řádek 51 s nárokem na odpočet za všechna zdaňovací období daného kalendářního roku	0	0	0	0	0
řádek 51 bez nároku na odpočet za všechna zdaňovací období daného kalendářního roku	0	200 000	0	0	200 000

Zdroj: interní údaje

Před určením vypořádacího koeficientu spolek nejprve provedl kontrolu dat o uskutečněných plněních. Hodnotu vypořádacího koeficientu pak spolek určil následujícím způsobem:

$$\text{Vypořádací koeficient} = \frac{2412259+157286+(25900+1500000)}{(2412259+157286+(25900+1500000))+(7789510-200000)} = \frac{4095445}{4095445+7589510} = \frac{4095445}{11684955} = 0,3505 = 35 \%$$

Hodnota je, stejně jako v případě zálohového koeficientu, zaokrouhlena na celé procento. Tuto hodnotu spolek uvedl do daňového přiznání za prosinec. Z výše uvedeného výpočtu vyplývá, že hodnota zálohového koeficientu pro následující kalendářní rok bude 35 %.

5.7 Kontrola DPH před odesláním na příslušný Finanční úřad

Před odesláním přiznání k DPH, kontrolního hlášení (dále jen KH) či Souhrnného hlášení (dále jen SH) je nutno provést kontrolu, zda jsou všechny údaje správně zaúčtovány, ve správné výši. Zda je správně u dokladů, kterých se týká uplatněno DPH koeficientem. Zda doklady, které neovlivňují DPH, nejsou uvedeny v mezi doklady, u kterých uplatňuje nárok na odpočet nebo naopak u kterých odvádíme daň. V příloze jsou sestavy ke kontrole DPH z nejvíce používaných účetních programů neziskovými organizace a to POHODA, MONEY S3 a Abra Flexi-Bee.

Postup kontroly je následující:

1. Výpočet DPH, KH a SH za daný měsíc

V účetním programu vygeneruji výpočet DPH a na základě tabulky, kde je znázorněn základ DPH a DPH jak i uskutečněných plnění, tak i přijatých plnění. Vypočte se také celková výše DPH. U jednotlivých plnění je vynásobena částka základu daně příslušnou sazbou DPH a zkontroluji s částkou která je vypočtena.

2. Kontrola účtu 343 s vypočtenou částkou DPH

V účetním deníku vygeneruji účet 343 (DPH) za dané účetní období. Tato částka musí souhlasit s částkou, která byla vypočtena v první tabulce.

3. Tisk sestavy poklady k dani z přidané hodnoty

Jednotlivé položky z této sestavy odsouhlasím s účetními doklady, jež jsou zaúčtovány pro dané období.

4. Součtová kontrola a formální kontrola řádků DPH a KH

Toto je již spíše formální kontrola, kdy provedu součet přijatých faktur, u kterých je uplatňováno DPH a pokladních dokladů, součet DPH musí souhlasit s hodnotou, která vyšla v tabulce při první výpočtu DPH, to stejně provedu i u vydaných faktur a přijatých pokladních

dokladů. Pak už jen vyjedu přiznání k DPH a jednotlivé řádky musí souhlasit s řádky v KH. Pokud vše souhlasí odešlu přiznání k DPH a KH na příslušný Finanční úřad datovou schránkou spolku.

ZÁVĚR

Obsahem tato diplomová práce patří k orientačním cílovým pracím. Velká část diplomové práce zejména v teoretické části, čerpá informace, doporučení a účetní analýzu, metodiku a příklady z praxe.

Cílem diplomové práce bylo analyzovat vybrané aspekty daně z přidané hodnoty u nevýdělečných organizací a provedení metodického návodu uplatňování daně z přidané hodnoty pro nevýdělečné organizace. Práci autorka rozdělila na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je věnována historii DPH v ČR, směrnicím EU, ze kterých následně vychází zákon o DPH a jeho novelizace, část je věnována rozčlenění neziskových organizací a jejich fungování. Tato teoretická část je následně rozebrána v praktické části. Metodologie diplomové práce vychází z vědeckých podkladů, ověřených účetních postupů a dále také z třicetileté praxe autorky v oblasti účetnictví a daní. V teoretické části nechybí využití metod jako je abstrakce, dedukce a analýza. Je zde věnována pozornost rozlišení činností u neziskových organizací na činnost ekonomickou a činnost osvobozenou. Kdy toto je pro mnoho neziskových organizací problémem, protože nejsou přesné výklady Ministerstva financí pro to, co je a co není ekonomickou činností. To může někdy vést ke špatnému zařazení, a ani při kontrole z finančních úřadů nejsou všichni pracovníci v konkretizaci jednotlivých činností za jedno. To je také jeden z důvodů, proč se neziskové organizace snaží nepřekročit obrát pro povinnost stát se plátcem DPH. Neziskové organizace i když už se stanou ze zákona plátcí DPH, tak jsou oproti podnikatelským subjektům v nevýhodě. Nemohou si uplatnit u uskutečněných plnění pro ekonomickou činnost plný nárok na odpočet DPH. Jednou z dalších administrativních zátěží pro neziskové organizace je, nutnost sledovat odděleně příjmy jednotlivých činností. Nevýdělečné organizace, které jsou plátcí DPH musí řešit také problematiku DPH u projektů, jež jsou dotovány z fondů EU. U některých projektů je možno uplatňovat DPH. Možnost uplatnění DPH musí být, ale uvedena přímo ve smlouvě. Jak jsme viděli u případů školení (Př.8) musí škola – nevýdělečná organizace, přesně a jednoznačně určit pro jaký účel bylo školení. V případě školení souvisejícího s výukou, by se jednalo o školení spadající do osvobozené činnosti a DPH nelze uplatnit. Pro přesné posouzení je nutné mít vždy na daňovém dokladu ke školení podrobně napsáno čeho se školení týkalo. Zdravotnická zařízení – nevýdělečné organizace musí mít přesný rozpis materiálu, který mají pro svou osvobozenou činnost a který naopak prodávají a je tak pro ekonomickou činnost. To také ale znamená, že materiál, který si označili, pro svoji ekonomickou činnost, a uplatnili si odpočet DPH nemohou již použít pro osvobozenou činnost, nebo ho musí dodat. Toto je další

administrativní zátěž pro organizaci. U škol a školního stravování musí škola přesně vést evidenci o vydaných obědech žákům a ostatním strávnickům. Podnikatelské subjekty nemusí toto vůbec řešit. Pokud jde zaměstnanec na školení, podnikatelský subjekt si může DPH odepsat, a vůbec se nemusí tak dopodrobna zabývat pro jakou činnost bylo školení. Podnikatelské subjekty to mají v této oblasti jednodušší. Z důvodu velké administrativní zátěže, a nutnosti přesně rozlišovat ekonomickou a osvobozenou činnost se nevýdělečné organizace stávají plátcí DPH, až dosáhnutím povinného obrátu pro registraci k DPH. Každá nevýdělečná organizace je specifická svou činností, nejde proto udělat univerzální návod na rozčlenění činností.

Diplomová práce by měla být metodickým přínosem pro neziskové organizace, jež již jsou plátcí, ale i pro neziskové organizace, které se v budoucnu stanou plátcí DPH. Je přínosem v oblastech praktickou-účetnických, teoretických a pedagogických, jelikož vypracování je na základě mnoholetých zkušeností autorky v oblasti účetnictví.

ANOTACE

Název práce: Analýza vybraných aspektů daně z přidané hodnoty u nevýdělečných organizací

Autor: Bc. Irena Zelinková

Ústav: Ústav podnikové ekonomiky

Vedoucí práce: Ing. Michal Krajňák, Ph.D., MBA, LL.M.

Abstrakt:

Cíl diplomové práce je zaměřen na analyzování vybraných aspektů DPH u nevýdělečných organizací. Výsledky práce byly v kapitolách a v závěru vyhodnoceny.

Obsahem je diplomová práce orientačně cílová práce. Autorka práce vytvořila metodický pokyn v rámci svého zaměstnání pro uplatňování DPH u nových, ale také i u současných plátců DPH z řad nevýdělečných organizací. Velká část diplomové práce, zejména v části praktická část, vychází z informací a účetních analýz, metodiky a z praxe autorky.

Tato práce je metodologicky vypracována jako deskripce, analýza, dedukce a komparace na základě vlastních zkušeností autorky této diplomové práce. Teoretická část navazuje na aplikační část z reálné praxe ve formě metodické. Analýze aspektů DPH je věnována praktická část diplomové práce. Praktická část obsahuje i konkrétní příklad nevýdělečné organizace – spolku, který se stal během sledovaného období plátcem DPH. V praktické části jsou také uvedeny jednotlivé případy uplatňování a výpočtu DPH včetně jejich zaúčtování a znázornění v jednotlivých příznáních vztahujících se k DPH.

V této diplomové práci je využita řada dalších metodik, jako je abstrakce, dedukce a závěrečné vyhodnocení autorky vzhledem k problémům při uplatňování DPH u neziskových organizací. Tato diplomová práce je přínosem teoretickým, jenž je v úvodu pojednán a taktéž přínosem i v praktické části. Další přínos této diplomové práce je pedagogický, metodologický a praktický z důvodu zpracování práce na základě dlouholetých zkušeností autorky v oblasti účetnictví.

Klíčová slova:

Analýza DPH u nevýdělečných organizací, uplatňování DPH, organizace využívá v účetnictví tyto účty, výpočet DPH, krátící koeficient, zálohový koeficient, přepočtový koeficient. Příznání k DPH, Kontrolní hlášení, Souhrnné hlášení, ekonomická činnost, osvobozené plnění.

Abstract

Title of work: Analysis of selected aspects of value added tax for non-profit organisations

Author: Bc. Irena Zelinková

Department: Department of Business Economics

Leader: Ing. Michal Krajňák, Ph.D., MBA, LL.M.

Abstract:

The objective of the thesis is to analyse the selected VAT aspects of non-profit organisations. The results of the work were evaluated and concluded in chapters and in the end.

The content of the diploma thesis is a potential target work. The author of the thesis has created a methodical instruction in the context of her job for the application of VAT for new, but also for current VAT taxpayers in non-profit organisations. A large part of the thesis, particularly in the practical part, is based on information and accounting analysis, methodologies, and the author's practice.

This work is methodologically elaborated as a description, analysis, deduction, and comparative assessment based on the author's own experience. The theoretical part builds upon the application part from real practice in the form of a methodical one. The practical part of the diploma thesis is devoted to the analysis of VAT aspects. The practical part also includes a specific example of a non-profit organisation - an association that became a VAT payer during the reference period. In the practical part, the individual cases of application and calculation of VAT, including their entry in the accounts and the representation in individual declarations related to VAT

In the diploma thesis, several other methodologies are used, such as abstraction, deduction, and final evaluation of the author with regard to the problems in applying VAT for non-profit organizations. The thesis is a theoretical contribution, as described in the introduction and also a contribution in the practical terms. Further benefits of the thesis are pedagogical, methodological, and practical due to the author's many years of experience in the field of accounting.

Keywords:

VAT analysis for non-profit organizations, application of VAT, the organization uses these accounts in accounting, VAT calculation, reduction coefficient, advance coefficient, conversion coefficient. VAT return, Control report, Summary report, economic activity, exempt performance.

POUŽITÁ LITERATURA

1. BENDA, Václav a Ladislav PITNER. *Daň z přidaného hodnoty: s komentářem 2020/2021*. 13., aktualiz. vydání. Olomouc: ANAG, 2020. 960 s. ISBN 978-80-7554-289-2
2. BENDA, Václav a Růžena HRŮŠOVÁ. *DPH a daňové doklady*. Praha: BOVA POLYGON, 2013. 158 s. ISBN 978-80-7273-172-5
3. DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan Stejskal. *Nevýdělečné organizace v praxi*. Praha: Wolter Kluwer, 2016. 288 s. ISBN 978-80-7552-042-5
4. DUŠEK Jiří. *DPH 2019 zákon s přehled*. 16.vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. 272 s. ISBN 978-80-271-2247-9
5. HUŠÁKOVÁ, Zdeňka. *Daň z přidané hodnoty 2020*. 14.vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020. 152 s. ISBN 978-80-7598-696-2
6. FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací*. Olomouc: ANAG, 2012. 512 s. ISBN 978-80-7263-684-6
7. KOMRSKOVÁ, Sofia a Helena STUHLÍKOVÁ. *Abeceda zdaňování veřejně prospěšného poplatníka*. Olomouc: ANAG, 2016. 239 s. ISBN 978-80-7554-051-5.
8. KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Ditta HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. 203 s. ISBN 978-80-247-3075-2
9. KRYŠKOVÁ, Šárka. *Nestátní neziskové organizace-právní úprava, účetnictví, audit, daně*. Praha: Leges, 2019. 302 s. ISBN 978-80-7502-378-0.
10. MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
11. MUSILOVÁ, Lydie a Milan LANG. *DPH s účetními příklady pro příspěvkové organizace*. Karviná: Paris, 2020. 301 s. ISBN 978-80-87173-52-7.
12. PELIKÁNOVÁ Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 3.vyd. Praha: Grada Publishing, 2018. 336 s. ISBN 978-80-271-2117-5
13. PILÁTOVÁ Jana. *Zákon o účetnictví s komentářem*. Praha: Grada Publishing, 2016. 104 s. ISBN 978-80-271-0430-7.
14. RAMBOUSEK, Jan a MATTAUSCHOVÁ Blanka. *Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a zákon o dani z přidané hodnoty*. Praha: ASPI, 2008. 504 s. ISBN 978-80-7357-369-0

15. STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace-vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.
16. THOM, Michael. *Tax Politics and Policy*. New York: Routledge, 2017. 263 s. ISBN 978-1-138-18338-4.
17. ZELINKOVÁ, Irena. *Bakalářská práce*, MVŠO, 2018 68 s.

POUŽITÁ PERIODIKA

1. ÚZ: *České účetní standardy*. Ostrava: Sagit, 2018, 2018(1253)
2. ÚZ: *Účetnictví nevýdělečných organizací*. Ostrava: Sagit, 2021, 2021 (1413)
3. ÚZ: *Vzorový účtový rozvrh, Rozvaha a Výsledovka*. Ostrava:Sagit 2019
2019(1295)
4. ÚZ: *Účetnictví veřejného sektoru*. Ostrava: Sagit 2021, 2021(1419)

POUŽITÁ LEGISLATIVA

1. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví In. Sbírka zákonů 12.12.1991
2. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty In. Sbírka zákonů 1.4.2014
3. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů In. Sbírka zákonů 20.11.1992 ve znění pozdějších předpisů

POUŽITÉ INTERNETOVÉ ZDROJE

EUR-Lex. Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty. *eur-lex.europa.eu* [online] vydáno 17.7.2018 [cit. 2020-09-28]
Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1532705552482&uri=CELEX:02006L0112-20180717>

FÓRUM DÁRCŮ. TOP 100 Nadací a fondů. *donorsforum.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-11-17]
Dostupné z: [www.donorsforum.cz top-100 - nadace-a-fondy](http://www.donorsforum.cz/top-100-nadace-a-fondy)

INCA. *Nezisková organizace a DPH* [online]. 2012 [cit. 25.11.2020]. Dostupné z:
<http://www.inca.cz/danove-poradenstvi/neziskova-organizace-dane/neziskova-organizace-dph>

KREJČÍ, Jiří. Co byla daň z obratu. *Lidovky.cz* [online]. Praha: Mafra a.s., vydáno 26. 2. 2009 [cit. 2020-07-19] Dostupné z: <http://krejci.bigblogger.lidovky.cz/c/71703/Co-byla-dan-z-obratu.html>

NIGRIN, Jiří. *Odpočet DPH v poměrné výši* [online]. 2.11.2012 [cit. 5.2.2021]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dph/odpocet-dph-v-pomerne-vysi/>

PELIKÁNOVÁ, Anna. *Nezisková organizace a DPH* [online]. 1.5.2015 [cit. 16.1.2021]. Dostupné z: <https://www.uctujemeneziskovky.cz/post/neziskova-organizace-a-dph>

PILAŘOVÁ, Ivana. *Vypořádací a zálohový koeficient* [online]. 17.10.2019 [cit. 15.1.2021]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/vyporadaci-a-zalohovy-koeficient-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EkQWDkVsOQKEdYcCBOWqewX2ZspOsA8wwA/Spolky-a-jejich-postaveni-dle-noveho-Obcanskeho-zakoniku> [online]. [cit. 19.1.2021].

Spolky a jejich postavení dle nového Občanského zákoníku [online]. [cit. 19.1.2021]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/file/8783/>

SEZNAM TABULEK

- 2.1 Vývoj sazeb DPH od 1.1. 1993 dodnes
- 2.2 Ukázka z přílohy 12 směrnice – Srovnávací tabulka
- 2.3 Počet plátců DPH dle právní normy
- 2.4 Porovnávací tabulka Přiznání DPH a KH
- 3.1 Neziskové organizace versus veřejně prospěšný poplatník
- 4.1 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.2 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení
- 4.3 Ukázka zápisu v Přiznání k DPH
- 4.4 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.5 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení
- 4.6 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.7 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.8 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení
- 4.9 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.10 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.11 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení
- 4.12 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.13 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.14 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení
- 4.15 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.16 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.17 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení
- 4.18 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 4.19 Podklady pro výpočet koeficientu
- 4.20 Ukázka zápisu v Kontrolním hlášení
- 4.21 Zaúčtování a uplatnění DPH
- 5.1 Celkové příjmy spolku
- 5.2 Celkové výdaje spolku
- 5.3 Záznam obrátů pro účely DPH
- 5.4 Zdanitelná plnění
- 5.5 Ostatní plnění
- 5.6 Nárok na odpočet
- 5.7 Krácení nároku na odpočet

5.8 Přiznání k DPH spolku na ochranu zvířat za rok 2020

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1 Tiskopis Přiznání k DPH

Příloha č.2 Tiskopis Souhrnné hlášení

Příloha č. 3 Tiskopis kontrolní hlášení

Příloha č.4 Tiskopis Přihláška k registraci DPH

Příloha č.5 Podklady k DPH z účetního SW ABRA FLEXI-BEE

Příloha č.6 Podklady k DPH z účetního SW Money S3

Příloha č.7 Podklady k DPH z účetního SW POHODA

Příloha č.8 Směrnice EU o DPH

Příloha č.9 Směrnice 2006_112

Příloha č.10 Statistický výkaz pro neziskové organizace

Příloha č.11 Účtový rozvrh neziskové organizace

Příloha č.12 Seznam použitých zkratk

Příloha č.13 Jednotlivá přijatá plnění v roce 2020

Příloha č.14 Jednotlivá uskutečněná plnění v roce 2020

Příloha č.15 Směrnice rady 2006/112/ES

SEZNAM OBRÁZKŮ

- 4.1 Struktura národního hospodářství
- 4.2 Organizační schéma příspěvkové organizace
- 4.3 Organizační schéma občanského sdružení

SEZNAM GRAFŮ

2.1 Počet neziskových organizací – plátců DPH